REGD. NO. A. 40 | విడి ప్రతి 0-3-0 | శుక్రవారం 28-8-59

జమీన్ రైతు

సంపుటి 31 | సంస్థాపకులు : నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడు : సంపాదకుడు :: నెల్లూరు శ్రీరామమూర్తి | సంచిక 35

అపహాస్యంపాలుగాబోతున్న మరొక గాంధీజీ సిద్ధాంతం

అసూయ, ద్వేషం, వర్గతత్వంతో ఏర్పడే సమితులు, పరిషత్తులు ప్రజలకేమి సేవజేస్తాయి?

పంచాయతీ ఎన్నికలు ప్రతిగ్రామంలో చిచ్చుబెడుతున్నవి

ప్రజలకు అధికార బాధ్యతలు అప్పగించడంలో భారతదేశంలో — ఆంధ్రరాష్ట్రం ముందడుగు వేసిందని మన మంత్రులు సగర్వంగా చెప్పారు. ప్రజలు సమ్మోదం పొందారు.

జిల్లాబోర్డుల స్థానంలో జిల్లా పరిషత్తులను ఏర్పాటు చేయడమే యీ ముందడుగు. దీనిని అధికార వికేంద్రీకరణమన్నారు పెద్దలు. ఈ వికేంద్రీకరణ సిద్ధాంతం గాంధీజీది.

జిల్లా పరిషత్తులకు ప్రాతిపదిక గ్రామ పంచాయతీ. పంచాయతీ అధ్యక్షులు సమితి సభ్యులైతే, సమితి ప్రతినిధులు పరిషత్తు సభ్యులవుతారు. ఎవరి చేతిలో ఎన్ని ఎక్కువ పంచాయతీలుంటే, జిల్లా పరిషత్తు వారి అధీనంలో వుంటుంది. అందువల్ల నేడు పంచాయతీల ప్రాముఖ్యం పెరిగిపోయింది. వాటి ఎన్నికలు శాసనసభ ఎన్నికలకంటే ప్రాధాన్యం వహిస్తున్నవి.

నేడు రాష్ట్రం అంతటా జరుగుతున్న పంచాయతీ ఎన్నికలలో పోటీల తీవ్రత చూస్తే, గాంధీజీసిద్ధాంతం ఒకటి అపహాస్యం పాలు కాబోతున్నదనే బాధకలుగుతున్నది. సిద్ధాంతం గాంధీజీది కావచ్చుగాని, దాన్ని అనుసరించే వారికత్వం తదనుగుణమైనదైతే గదా!

నేడు జిల్లాల అధికారాన్ని హస్తగతం చేసుకోవాలనే వుద్దేశ్యంతో, పంచాయితీ ఎన్నికలలో అనుసరింపబడని అవినీతికార్యం, జరగని అక్రమం కనుపించడంలేదు. ఓట్ల లిస్టులు తారుమారుగావడం మొదలు, వార్డుల స్వరూపం మారిపోవడంవరకు నిత్యనైమిత్తిక కార్యంగా సాగిపోతున్నది. ప్రతిగ్రామం రెండుగా చీలిపోతున్నది. కుటుంబాలు విడిపోతున్నవి. మనిషి మనిషిమధ్య ప్రేమ, విశ్వాసం పోయి; ద్వేషం, అసూయ ప్రబలుతున్నవి. వీటివల్ల ప్రతి గ్రామం ఒక యుద్ధరంగంగా మారుతున్నదంటే అత్యుక్తిగాదు. సమాజాభివృద్ధి ఆశయం సమూలంగా నాశనమవుతున్నది. ద్వేషంతో, అసూయతో, అవినీతితో ప్రారంభమవుతున్న యీ సమితులు, పరిషత్తులు ప్రజలకేమాత్రం వుపకరించగలవో వూహించుకోవచ్చు. ఇవి ప్రజలకు, దేశానికి చేయగల వుపకారంకంటే, అపకారమే ఎక్కువగా వుంటుందంటే, పొరపాటు కాబోదు!

వికేంద్రీకరణం పేరుతో, గాంధీజీ పేరుతో

భావతరంగాలు

మా రాజకీయ పరిశీలకుడు

గ్రామరాజ్యం పేరుతో గ్రామాలలో యీ చిచ్చుపెట్టడంకంటే; పార్టీలకు, వర్గాలకు, ద్వేషాలకు అతీతంగా వుండేవారితో పంచాయతీలు, సమితులు, పరిషత్తులు నిర్మించే బాధ్యతను అధికార్లకు స్వేచ్ఛయిచ్చి వదలిపెట్టడం సముచితంగా వుంటుందని బుద్ధిమంతుల అభిప్రాయం.

*

అలక్ష్యంగానైనా తప్పుకాని, పొరపాటుగాని దిద్దుకోవడం విజ్ఞుల లక్షణం. రాజకీయాలలో — నిజమైన ప్రజాస్వామ్యవాది అయినవాడు, ప్రజాభిప్రాయానికి తలొగ్గ

— 12వ పేజీలో

హైదరాబాద్ లేఖ

* * * మా విలేకరి * * *

హైదరాబాదు-సికింద్రాబాదు కార్పొరేషన్ల సంలీనం సమస్య

గత శాసనసభా సమావేశంలో స్థానిక స్వపరిపాలనామంత్రి దామోదరం సంజీవయ్యగారు ఒక ప్రశ్నకు సమాధానమిస్తూ, హైదరాబాదు, సికిందరాబాదు నగరపాలక సంఘాలను విలీనంచేసే విషయమై ఇంకా ప్రభుత్వం ఏ నిర్ణయమూ చేయలేదని చెప్పారు. అలాంటి నిర్ణయం చేసే తలంపు ప్రభుత్వానికి కలదనికూడా ఆయన అంగీకరించలేదు. కాని బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు స్థానిక స్వపరిపాలనామంత్రిగా వున్న రోజుల్లో ఈ రెండు నగరాల పాలకసంఘాలను కలిపివేయడం శ్రేయస్కరమనీ, ఒకే విస్తృత (గ్రేటర్) హైదరాబాదు పాలకసంఘాన్ని ఏర్పాటు చేసినట్లయితే రాజధాని పౌరులకు సదుపాయాలు కల్పించడానికి హెచ్చు అవకాశాలు వుంటాయనీ, ఇందుకు ఇంతవరకు విముఖంగా వున్న సికిందరాబాదు ప్రజాప్రతినిధులు తమ అభిప్రాయాన్ని మార్చుకుంటారని ఆశిస్తున్నానని ఒకసారి శాసనసభలోను, మరొకసారి పత్రికా విలేకరులతోనూ చెప్పారు. ఇలాంటి ఆలోచన పూర్వపు హైదరాబాదు ప్రభుత్వానికి కూడా వుండేది. రాష్ట్రాల పునర్ వ్యవస్థీకరణ జరిగి పోయినట్లయితే ఇందుకోసం అవసరమైన సవరణబిల్లును శాసనసభ ఆమోదించివుండేది. రెండునగరాల పురపా

— 12వ పేజీలో

ఆంధ్ర ఇరిగేషన్ పథక ముల పితామహుడు ఆర్థర్ కాటన్

కృష్ణా, గోదావరి, పెన్న నదులపైన ఆనకట్టలు నిర్మింపబడి వంద సంవత్సరాలైంది. ఈ ఆనకట్టల నిర్మాణకర్త ఇంజనీర్ శ్రీ ఆర్థర్ కాటన్. మనదేశ యిరిగేషన్ స్కీములకు సర్ ఆర్థర్ కాటన్ పితామహుడని చెప్పవచ్చు. ఆయన ఆంధ్రదేశానికిజేసిన సేవ అపారము, అమూల్యము. వారి చలువ వల్లనే, నేడు నెల్లూరు కోవూరుతాలూకాలు, కృష్ణా, గోదావరిజిల్లాలు సస్యశ్యామలమై బంగారు భూములైనవి. ఆంధ్రదేశ తూర్పుతీరవాసులు క్షామ బాధ లేకుండా వున్నారంటే — అది ఆర్థర్ కాటన్ పుణ్యమే! ఈ వారం హైదరాబాద్ యింజనీర్ల పరిషత్ కార్యాలయంలో ఈ ఆనకట్టల నిర్మాణ శతవార్షికోత్సవం జరగడం సముచితంగా వుంది. సర్ ఆర్థర్ కాటన్ తెలుగు రైతులకు చిరస్మరణీయుడు.

కాదు. గాంధీజీ అంతటివాడు తనవల్ల లోపం వుంటే, దానికి బహిరంగంగా క్షమాపణ చెప్పుకునేవాడు; ఆత్మ పునఃపరిశీలనం చేసేవాడు. నిరాహారదీక్ష పూనేవాడు. ఈ విషయంలో ప్రధాని శ్రీ నెహ్రూ గాంధీజీకి తగినవారని యనిపించుకుంటారు.

— 12వ పేజీలో

మలబద్ధకము మిమ్ము క్రుంగదీయు చున్నదా!

ఆరోగ్య లేహ్యము

(Registered)

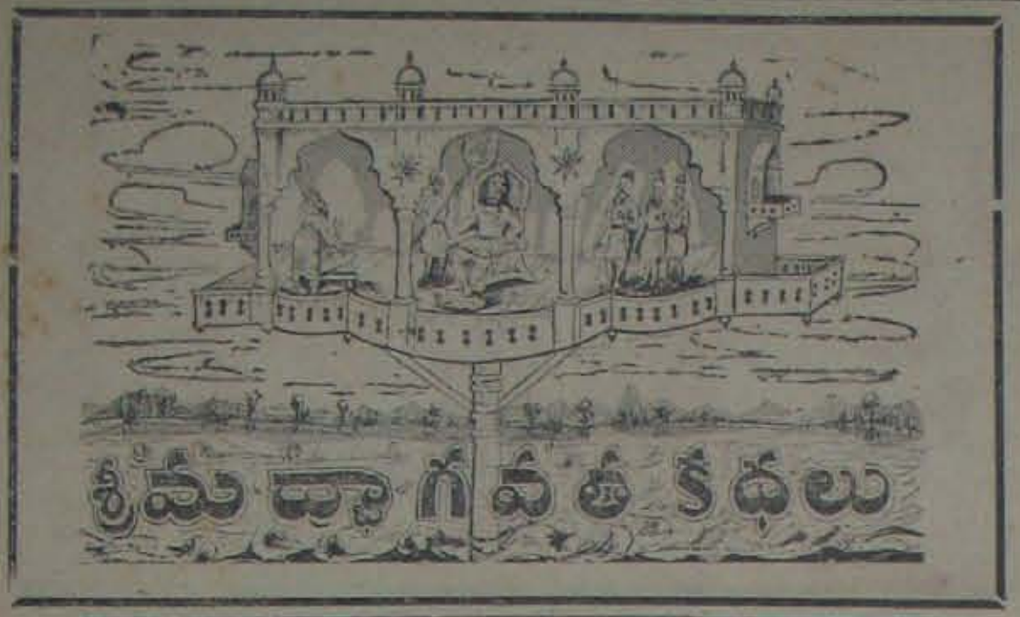
మీరు ప్రతిదినము రాత్రి కొలది 'ఆరోగ్యలేహ్యము' సేవించిన ప్రొద్దుననే ఒక్కసారి సాఫీగా మలమును విసర్జింపజేయును. మలబద్ధకము, అతిఉష్ణము, పాలుమాలికను పోగొట్టి శరీరమునందు వుత్సాహమును కలుగజేయును. రక్తశుద్ధి, రక్తవృద్ధిపరచుచు మెదడును దేహమును బలపరచి ఆరోగ్యముగానుంచును. కడుపునొప్పులు, కీళ్లనొప్పులు మలేరియాచలిజ్వరాలకు దివ్యౌషధం-రుచి సువాసన కలిగియుండును.

ప్రతియింట నుండదగిన సంజీవిని!

20 తులముల డబ్బీ 2-0-0 * శాంపిల్ డబ్బీ 0-6-0

అన్ని మందుల షాపులలో దొరకును.

బాటలాస్ఫార్మసి, సుబేదారుపేట. నెల్లూరు

★★ శ్రీ కొలకుల నారాయణరావు * శ్రీమతి సావిత్రి ★★

(3)
ధ్రువుడు

పుణ్యశ్లోకుడు అంతర్ముఖుడు కాగా ధ్రువుడు శాంతియే తపంబు చాలించి "అక్కటా! నా పినతల్లి నన్నుఁగూర్చి పల్కిన దుర్భాషణములు నేను దలఁచుటచేసి శ్రీహరిలో నాదు ముక్తినగ్రహింపుమని వేడకుండని నేనెంత భాగ్యహీనుఁడను; సంసార నాశకుఁడగు మూర్తినిఁ బొడగాంచియు నిర్ణిమిత్తమైన కామితంబుల నడిగితిని. వీడవాడు రాజుచెంతకేగి యూఁతలో నూడియున్న నూఁకలు ఆర్థించి పట్టు ముక్తఫలదుఁడగు దేవునిఁగాంచి సంసారికంటి కోరిన నావంటి మూఢుఁడనుఁగాఁ భావింతురే గదరా?" అని చింతించి చేయునదిలేక మరలి నిజపురంబునకుఁ బోయెను. హరి ప్రసాదమునొంది మగిడి వచ్చునున్న కుమారుని వార్త భానునిచే విని ఉత్తానపాదుఁడు తనయునిఁగనుగొనఁ సంతోషముచే పొంగిపోయెను. వెంటనే సుజ్జనులఁ బూజించి బంగారు రథము నెక్కి వృద్ధ బ్రాహ్మణాదులతో సునీతి సురుచులం ఉత్తముని తో ధ్రువుని కెదురేగెను. నగరమునకు సమీపమందున్న ఉపవనమునఁడ మెల్లఁగా నడిపివచ్చుచున్న ధ్రువునిఁగని అరదము డిగ్గి రాజు తని విగియఁగౌఁగిటఁజేర్చి ముద్దు మొగము నివిరి శిరము మూర్కొని యానంద బాష్పాకులుఁడయ్యెను. అంత సజ్జనుఁడగు ధ్రువుఁడు తల్లులకు నమస్కరించెను. సురుచి తనకు క్రొమ్మోక్కి విడ్డను జూచి యెత్తి పగు మొగిఁబుని శాలింగనము చేసెను. ఉత్తముఁడు ధ్రువుఁడు నన్యోన్యాలింగితుఁ లై యానందించిరి. సునీతియుఁ దన ప్రాణమున కంటే ప్రియుఁడైన సుతునిఁ గౌఁగిలించి దుఃఖము వీడెను. పౌరజనులు ధ్రువునిఁ బ్రశంసించిరి. అంతి ఎల్లను పురము ప్రవేశించి. కొంతకాలమునకు నుత్తానపాదుఁడు ప్రజాపమ్మతుఁడగు ధ్రువుని రాజ్యాభిషిక్తుని చేసి వనమునకేగెను.

ధ్రువుఁడు ప్రజాపతి పుత్రుఁడైన భ్రమియను శాంతిని పెండ్లిచేసికొని కల్పవత్సరులను నిద్దఱు కొడుకులను బడిసెను. ఇలయను భార్యవలన ఉత్కలుఁడను కుమారుని బడసెను. ఉత్తముఁడు వివాహము లేకుండి వేటుఁడైచని హిమవంతంబున యక్షుని చేత సంహరింపఁబడెను. అందుచే సతినితల్లి యదవిఁబోయి దావాగ్నిలోఁబడి చనిపోయెను. భ్రాతృమరణమునకు ధ్రువుఁడుపెల్లుబగిలి పెటపేటధమెక్కి యుత్తరదిక్కుగా శ్రోయిు యలకాపునమును జొచ్చి తుహేరాను నుఁడై సుయ్యరులతో యుద్ధముచేసెను. యాక్షులుమా ఆనేక మాయోపాయములచే ధ్రువుని సొంపఁజాలిరి. ధ్రువుఁడుమాత్రము నిశ్చలహృదయుఁడై శ్రీహరిని హృత్కమలకర్ణికాలయుఁడగు కాపిధుఁడు అశ్వమేధ యాగము గావించెను. అపుడు మునిజనులు వాసుదేవాయ నిధి రాజులచే మఖవాటిక రక్షకులాదుమండెను. ఋత్విక్కులచే నాహూతులయ్యు దేవతలు హవిర్భాగమందుటకు రారైరి. ఋత్విక్కు లటకట వంగనీఁగాంచి "మహారాజా! నీవు ధర్మ వరిగ్రహించవయ్యెనఁ, మరులం ఆగ్నే భాగములను బొందుటకు దిరిలి రాకుండుటకుఁ హేతువుకానరాదు; హోమము మొదలుగాదు." అని విన్నవించిరి. అంత మునిజనులం "ఓరాజా! నీవిఁకఁ దడయ్యను పంశానము లేకుండుటచే దేవతలు యాగ భాగమును స్వీకరించుటకు రారైరి. నీవు పుత్రేష్టి కామేష్టినొనర్చి పుత్రుఁడబడయుము. అప్పుడు నాకార్యము నెఱవేసును." అని నుడివిరి. తత్పుణమే నృపుఁడు పంశానము కొఱకు ధ్యానించి నారాయణాస్త్రమును పంధించి విడవఁగా గుహ్యకుల మాయాంధకారమెల్ల పడలిపోయెను. అప్పుడు పితామహుండగు స్వాయంభువుండు పరల బుషిగణముతో బయలుదేఱివచ్చి ధ్రువునుద్దేశించి "నాయనా! ఈ గుహ్యకులు నిరపరాధులు; నీకు నీసోదరుని మరణముపలనఁ గల్గిన దుఃఖముచే నిట్లు యుద్ధముచేయుట న్యాయము కాదు. ఓక్కనికొఱకు రెక్కుండ్ర నక్కడం చితివి. దేవాధిమాననుచేఁ బహుప్రాయుఁడై హింసగావించుట సాధులకుఁదగదు. సర్వ భూతములందు నివసించు విష్ణుని చరణముల పూజించి పరమపదంబు నొందితివి. నీవీ పాప కర్మమెట్లు చేయుటకు పనుకట్టితివిగా సర్వబుధ హితుఁడైన నీవిట్టి పాపకర్మంబు నీకుఁదగదు." అని హితవు చెప్పెను. యుద్ధము చేయుట చాలించిన ధ్రువునిఁ గాంచుటకు ధనదుఁడు వచ్చి యాతనికి వందనమొనర్చి సర్వవిధముల స్తుతియించెను. అనంతరము ధ్రువుఁడు తన పట్టణమునకుఁ దిరిగివచ్చి తన్నుఁ బ్రిజలు తండ్రి యని తలఁచ నిరుపదియాఱొండ్లు భోగంబుల చేతఁ బరిపాలించి తన కొడుకునకుఁ బట్టము గట్టెను. త్రిభువనము అనిత్యమునుగాఁ దలఁచి పురమువీడి బదరికా వనమునకేగి పుణ్యనదీ తోయములందు స్నానమాచరించి పద్మాసనుఁడై వాయువును బంధించి కన్నులమూసి హరిని తదేకనిష్ఠతో ధ్యానించెను. ధ్రువుఁడు తన్నుదాను మఱచియుండు సమయమున నాకాశమునుండి యొక్క దివ్యవిమాన మవరుఁడించెను. అందు వచ్చిన దేవశ్రేష్ఠులు ధ్రువునిఁజూచి 'నృపాలకా! అయిదేండ్ల వాఁడు నీపొనర్చిన యుత్కృష్ట ఫలముగా దేవదేవుఁడు మెచ్చి నిన్ను మాధవపదమునకుఁ గొనితెమ్మనుటకు పంపెను. శీఘ్రమే రమ్మ' అని వేఁడుకొనిరి. దీనాత్మయగు తల్లి సునీతిని విడవాడి పోవుటెట్లని ధ్రువుఁడు చింతించుచుండఁగా ఆమె యిగ్రభాగంబున విమానారూఢయై యుండుటఁగాంచి సంతసించెను. వెప్పపాటుతో దివ్యవిమానము కదలెను. విబుధులు పుష్పవృష్టి గురిసిరి. 'గ్రహమండలము' 'త్రైలోక్యము' 'సప్తమునిమండలము'నుం ధ్రువుఁడు ఉత్తరించి ఆపైనున్న హరిపదమును బొందెను. వాటికిని వేటికిని ధ్రువుఁడు త్రిలోక చూడామణియై విష్ణుకరాయణుఁడై అంతరిక్షమున విలసిల్లునుండుట అందఱెఱుఁగిన విషయమే కదా?

(4)
వేనుఁడు

ధ్రువుఁడు హరిపద మొసఁగి యనంతరము అతని కొడుకులు మనుమలు మునిమనుమలు పరిపరి రాజ్యమేసిరి. ధ్రువుని తలఁపు వాతియేడవ పురుషుఁడు అంగుఁడు. అతఁడు హరిపరిణ సేవాతత్పరుఁడు; రాజర్షి. కొంతకాలమున కాయనకు మృత్యుదేవత పుత్రుఁడు వేనుఁడు జన్మించెను. వేనుఁడు తన దుష్టబుద్ధివిడక పూర్వులట్లు తిరుగనుండెను. రాజ్యములో రాజకీయమే నవనీతి అధర్మము వృద్ధియగుచుండెను, దీనిఁ గాంచి మునీంద్రులు అంగుని భార్యయగు సునీథతో వాలోచించి వేనునిఁ బట్టాభిషిక్తుని జేసిరి. వేనునకు కట్టంబు కట్టుటనిని దొంగ లెల్లరు ఆడవులకు పెదలిపోయిరి. కాని సహజ దుర్గుణుఁడగు వేనుఁడు ఒక్కఁడే భూమియందు ఆనమందు స్వేచ్ఛావృత్తి క్రమ్మరుచు సత్పురుషులను బాధించుచుండెను. మునులు వేనుని దర్శించి "రాజా! నీ ఆయువు, సంపద, బలము, యశము కల్గుఁగాత! ధర్మమునుద్ధరింపుము. దుష్టచిత్తులగు మంత్రులపలపను దొంగలపలనను బ్రిజలు సౌఖ్యంబుపొందక రక్షించుభారము నృపాలునిది. యజ్ఞేశ్వరుఁడగు పురుషోత్తముని భజింపుము. నీ రాజ్యమున యాగములుచేయునట్లాజ్ఞాపింపుము. దేవతిరస్కార కృత్యంబులు నీకు యుక్తముగాదు" అని చెప్పఁగా వేనుఁడు కనలి మునులారా? మీరు మూఢునన్యాగలవారలం; నేనం పరిపాలరూపము దాల్చిన యీశ్వరుఁడను. యజ్ఞపురుషుఁడెవ్వఁడు? వాఁడెంత పూజార్హుఁడెవ్వఁడు? వన్ను భజింపుఁడు" అని గర్జించెను. ఈ విపరీతకర్మలకు బుషిపత్నులు విస్మయానందులై "ఈ దారుణ కర్మ

● ప్రభుత్వం, దాన్నినడిపే పార్టీమూలంలోనే గొప్పమార్పు రావలసియున్నది
● ఆంధ్రలో నకారాత్మకంగా క్షేత్రం సిద్ధంగానే వుంది-తస్మాత్, జాగ్రత!
● ఈ 'ఉపశాంతి' ఎట్లా పరిణమిస్తుందో!

రాజాజీ రొట్టె విరిగి నేతిలో పడు తున్నది! భాషా విషయంలో, పార్టీ సభ్యుల అనేక సందర్భాలలో స్వేచ్ఛనిచ్చే విషయంలో, గాంధీ ఆయనకు గెల్పువచ్చిన సంగతి లోకవిదితం. అదే 'స్వేచ్ఛ' తో మహావీర్ త్యాగి ప్రభుత్వాన్నీ, కాంగ్రెస్ పార్టీని వరుస నిల్వబెట్టి కొట్టిన కొరడా దెబ్బలన్నీ రాజాజీకి కలిసివచ్చినవి. 'అది కేవలం ప్రభుత్వ ధాన్యవ్యాపారం' అని నిన దించి, పరిస్థితిని విషమింపచేయడమెందుకు? అతిశయోక్త్యలంకారాలతో కూడిన నైరా వారి ప్రచారాన్ని విశ్వసించి, అక్కడి వ్యవసాయాన్ని దర్శించడానికి ప్రతినిధి వర్గాన్ని పంపడం వెంకటరాయ శేషం గారికి మరేమిటి?. దేశంలోని పల్లెటూళ్ళకు పంపరాదా వారిని? ఈ ధోరణంతా స్వతంత్రపార్టీకి పెట్టనికోట.

ఆహారమంత్రి రాజీనామా యివ్వక తప్ప లేదు. పశ్చిమ బంగాళంలో ఆహారాందోళన పై పార్టీలవారంతా పరుగులు పెట్టగా, అనేకమంది శాసనసభ్యులతో సహా నిర్బంధింప బడిరి.

ఇంతకూ ఆహారం విషయమై ప్రభుత్వం చెప్పిందంతా అక్షరాలా అబద్ధమేనా? ఇట్టి తరి, నెహ్రూ ప్రభుత్వంస్థానే ఆధ్యోంజేలో నే అవలంబించే ప్రభుత్వం వస్తే మాత్రం మనగతి ఇంతేగదా!

స్వతంత్రపార్టీ వస్తే, వ్యాపారులకు బలంగా అండదండలుంటవి గనక ఆహారం విషయంలో ఆ పార్టీ నుంచీ ఎక్కువ ఆశించే వీలున్నదా అనే అనుమానం వుంటుంది.

కేరళను నడిపించే కాంగ్రెస్ పార్టీకి నాయకులెవరు, ప్రభుత్వ నాయకులెవ్వరు?

నైజాం అంటారుగదా. వీటికి మాటికీ — తి ముఖ్యమైన విషయంలో దానిని అనుసరించ గలరా? మావో అగ్రనేతుడు గావుండి, తనవలన వచ్చి, ప్రతిష్ఠలో పార్టీని, ప్రభుత్వాన్ని నడిపిస్తున్నారు. మలయాళంలోనైనా మనం చేస్తుకోవచ్చునే? టెంకు అబ్దుల్ రహమాన్ ప్రధాని పదవిని వీడి, పార్టీని ఆర్గనైజ్ చేసి, ఎన్నికలలో గెల్చి, మళ్లీ ప్రధాని అయినాడు. ఈ త్రిబీల్ నాం సేత హూ సి మిన్ మన రాష్ట్రపతి భవనంలోని వైభవాన్ని కాదని ఆదరిపోయినాడు. వీలైనపుడు, దగ్గర ప్రదేశాలకు ఆయన నడిచేవాడు; నిరాడంబరమైన ఆసనంమీద కూర్చునేవాడు. ఇటువంటివి నేర్చుకోరాదా యితరులవద్ద? మన దేశపు సామాన్యజనం అనుభవించే జీవన పరిస్థితులకంటే విపరీతంగా అధికమైన జీవనసరళిని అనుభవించడానికి ఈ పేదదేశంలో అధిపతులకు ఏమి హక్కున్నది? ఇది నిరుపేదల దేశమేగాక, గాంధీదేశం.

మహావీర్ త్యాగి ప్రజలకు నిజమైన ప్రతినిధిగానే వ్యవహరించి దోషులను "దండించాడు!" కాని, అసలీ ప్రభుత్వం, దాన్ని నడిపే పార్టీ మూలంలోనే గొప్పమార్పు రావలసియున్నది.

కేంద్ర మంత్రిగా సుబ్బరాయన్?

ఆహార మంత్రి శ్రీ అజిత్ ప్రసాద్ జైన్ రాజీనామా పత్ర మిచ్చిన తరువాత, మద్రాసు మాజీ మంత్రి, డెబ్బయేళ్ల వయస్సు గల డాక్టరు పి. సుబ్బరాయన్ కేంద్రమంత్రిగా నియమింపబడడం ఖాయమని 'హిందూ' పత్రిక వార్త.

దాక్షిణాత్యులను సంతృప్తి పరచడానికి ఒక మంత్రిత్వం యివ్వదలచారట. దాక్షిణాత్యులలో డాక్టరు సుబ్బరాయన్ గారంత అనుభవజ్ఞులు వేరొకరు లేరని వారి అభిప్రాయం.

కాని సుబ్బరాయన్ గారి కుటుంబరాజకీయధోరణులు తెలిసినవారు యీ నియామకాన్ని హర్షించలేరనే అభిప్రాయం వున్నది.

రాజాజీ రొట్టెవిరిగి నేతిలోబడింది!

ఇంతకూ నెహ్రూ ప్రభుత్వంలో వుండి సాధించినదేమిటి? తన మాతృరి స్థానం న్యాయంగా తనది. ఆ మె కూడా తోడైయున్న వంగల్లో కాన్ని మనం ఘటితం చేస్తే మంచిదే.

నెహ్రూ తనవలవుంటే ప్రభుత్వం తెమరు తుంది; అణకువతో కృషిచేస్తుంది.

దేశనాయకులంతా ఏనాడు ప్రభుత్వ స్థానాలే తమకు యోగ్యమైనవని తలచి వాటిని చేపట్టి తదుపరి అక్కడే తమస్థావరం జాతీయక్షేమానికీ, సంరక్షణకూ అవసరమని అనుకుని అక్కడే కూర్చున్నారో ఆనాడే దేశానికి తిప్పలొచ్చినవని ప్రాజ్ఞులు భావించారు, సూచించారుకూడా.

క్లోశలో అంతా అయిపోయిన మీదట గవర్నర్ మీద పడుతున్నారు. గవర్నర్ పాతకాంగ్రెస్ వాది కావడంమూలాన ఎదటి వారిది ఎంత న్యాయమునిలో చినా, మొగ్గ తన పార్టీవైపుకే పడిందని అసలు గవర్నర్లు ఒక పార్టీవారుగా వుండరాదనీ అంటున్నారు. పైవాక్యంలోని మొదటి అంశం, చెప్పవలెనని చెప్పేదేగాని లోపలినుంచి వచ్చిన పలుకుగాదని; రెండవ అంశం గమనించదగినది.

గవర్నరుకు ఏవిధమైన లోభం వుండ కూడదు. మొదట తన పార్టీనుంచి అతడు వైదొలగి వుండవలెను. రెండు, మున్ముందు పార్టీ పక్షాన ఏ పదవి అతడికి ఇవ్వరాదు.

ఈ పరతులు పాటింపబడితే పాతకాంగ్రెస్ వారి తరహాలేదు. పాత—ఏ—పార్టీవాడికైనా ఈ పరతులు వుండాలి.

ఇంతేగాక పాతగవర్నర్లు మళ్ళీ పార్టీ రాజకీయాల్లో ప్రవేశించరాదనే మాటకూడా విధింపబడవచ్చునా? దీనివలన మనకు చల్లగా, మంచి — పెద్దలు విమర్శించి, క్లిష్టసమయాలందు సలహాలివ్వగల పెద్దలు కొందరు దేశాన మిగులగలరు.

మళ్లీ కేరళకువస్తే, అక్కడ పేరుపడలేకున్నవారు, చేసినవారు, చేయింపబడినవారు అంతా కేరళవున్నారు. అది బిడంబరరహస్యం. మధ్య గవర్నర్ చేసిందేమున్నది?

ఇంతకూ ఈ సారి ఎన్నికలలో ఎవరో

—రెండవ 12వ పేజీలో

దుక్కి, నారువేత-ఆంధ్రలో పల్లెవాతావరణం

సర్వం జగన్నాథమైన ఒరిస్సా రాష్ట్రం

★ శ్రీ వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య ★

సర్వం జగన్నాథం అనే తెలుగు నానుడి ఒరిస్సాలో అక్షరాల నిజం. పూరీలో వుండే జగన్నాథస్వామి దేవాలయానికి కులవివక్షత లేకుండ యావన్మంది లోనికిపోవచ్చు. గర్భ గుడిలోకి సర్వేశ్వరుని సందర్శించవచ్చు. తిని పారవేసిన విస్తర్లు, నమిలిన పొగాకు కంపులు, కంతిరోగులవలె జుమ్మంటూ యాత్రికులను పీక్కుతినేటట్టు పండాలు లేకుంటే సుందరమైన గోపురాలు స్వామివారి దేవాలయానికి సాటిలేని సోయగాన్ని కలిగించకపోవు. కోణార్కంలోని ఒకటి రెండు ప్రతిమలు గోపురంపై చెక్కబడినంత మాత్రాన అతి సుందరమైన గోపురపు చెక్కడాలను "ఫోటో" తీసుకోనియ్యకుండా నిర్ణయించిన ఒరిస్సా ప్రభుత్వతీర్మానం అంత సముచితంగా కనపడలేదు.

జగన్నాథస్వామి

జగన్నాథస్వామిని చూడదలచుకొన్న వారికి కన్నుపొడుచుకున్నా కనపడని ఆ నిబిడాంధకారపు గర్భగుడిలో వికారమైన జర్రెదుల-కటి కండ్లుతప్ప మరేమీ కనపడవు. ముందుకుసాచిన రెండు కొయ్యచేతులు మొండెమునే. అసలు జగన్నాథస్వామి శబర జాతి (అడవిజాతి) దేవత. హిందువులు దొంగిలించి తెచ్చుకున్నారు. ఒక అడవిలో ఒక భోండు ఆదివాసి కొయ్యను పూజచేస్తుండేవాడు. పూరిలోని దేవాలయానికి విగ్రహం కావలసివచ్చింది. మర్మములను మెక్కే ఒక బ్రాహ్మణోత్తముడు అందుకు పూనుకొన్నాడు. అడివికిపోయి భోండు యింటిలో చేరి అతని కొమార్తెను మచ్చికపరచి, వివాహమాడినాడు. నెమ్మదిగా మామగారిని దేవుణ్ణి చూపమని కోరినాడు. అతడు అల్లుడికండ్లకు గంతగట్టి దారితెలియకుండ గుడికి తీసుకొనిపోయి అక్కడ కండ్లు విప్పి చూపించబోగాడు. భార్య ఒక వుపాయం చెప్పింది. పిడికిటిలో నువ్వులు పోసుకొని దారిలో జారవిడుస్తూ పొమ్మన్నది. కొన్నాళ్లకు నువ్వులు మొలిచినవి. తరువాత గుడిమార్గాన్ని కనుగొని కొయ్యస్వరూపంలో వున్న దేవుణ్ణి తప్పించి తెచ్చి పూరి దేవాలయానికి అప్పగించాడు. రాజుగారు ప్రతిమను తెరవేసుక చెక్కమని ఉత్తరువు చేశాడు. ముఖము కండ్లు పూర్తిఅయి పడుమువరకు విగ్రహం పూర్తికాకమునుపే బ్రాహ్మణుడు తెర తెరిచి చూశాడు. అప్పటికి శిల్పి నిర్మించింది కండ్లుమాత్రమే, చేతులు పూర్తికాలేదు. త్వరపడి తెరను తెరిచినందున సర్వేశ్వరుడు అట్లే నిలిచిపోయినాడు—ఇదీ పూరీలోని జగన్నాథస్వామి స్థలపురాణం.

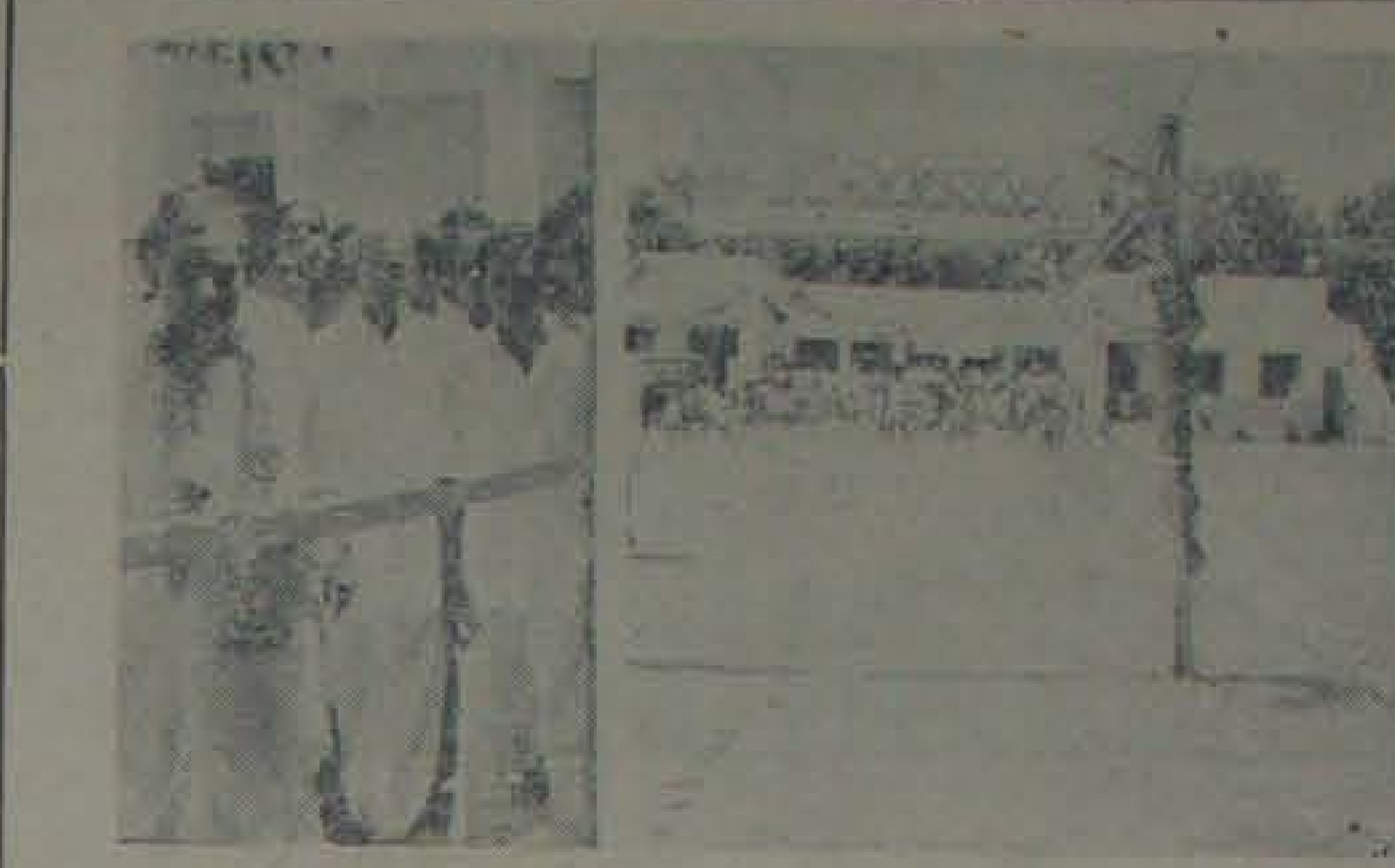
ఎక్కడాలేని సుభద్ర, బలభద్రులపూజ!

సముద్రతీరమైన పూరీనుండి కలకత్తావరకు వేయబడిన మొదటిరస్తాకు కారకురాలు మహారాష్ట్ర మహారాణి అహల్యాభాయి (1800 సం||). దేవస్థానానికి దినమ్మా వందలకొలది యాత్రికులు దేశంలోని అన్ని ప్రాంతాలనుండి వస్తుంటారు. పూరీ దేవాలయంలో వుండే మూడు విగ్రహాలలో సుభద్రమధ్యన బలభద్రుడు, జగన్నాథుడు రెండు ప్రక్కల వున్నారు. సుభద్ర బలభద్రపూజ మరెక్కడ కనుపించదు.

ఢిల్లీలో ఎన్ని ప్రసిద్ధమైన గోరీలున్నాయో, అన్ని సుందరమైన దేవాలయాలు పూరీలో ఉన్నాయి—తలచుకొనేవారు, తలవంచే వారు ఆట్టే లేకున్నప్పటికి!

భువనేశ్వరం రాష్ట్రప్రభుత్వం యొక్క ముఖ్యనగరమైనప్పటికి పురాతన రాజధాని ధాన్యకటకానికి (కటకం అంటే పట్టణమని అర్థము) ప్రాముఖ్యత పోలేదు. మహానదికి, దీనికి ఉపనది కాట్జూడికి మధ్య ఆరుమైళ్ళ పొడగున మహానదిని అంటుకొని ప్రాకుతుండే ధాన్యకటకం ఈనాటిది కాదు. తెనుగుదేశాన్ని కబళించి, లక్షలకొలది ఒడియ (వడ్డెరాజుల) సిపాయిలను ఆంధ్రదేశమంతట నాటిపోయిన కళింగులు ఒరిస్సావారే. నల్లమందును కబళించడానికి అలవాటు పడ్డప్పటినుండి ఒడియ రాజులకు వారి ప్రజలకు పౌరుషము సన్నగిలి పామరత్వమే బలిసినట్లున్నది. ఏకోట ఒరిస్సాలో 1937 కు పూర్వం విక్రయమయ్యే 500 మణుగుల నల్లమందు ఖరీదు 16 లక్షలు. అప్పటినుండి కాంగ్రెసు ప్రభుత్వాలు శాసించిన "నిషేధం" ఇతర రాష్ట్రాలలోని ఇతర నిషేధాల వలెనే, నిషేధంగానే వున్నది. ఒరిస్సాలో వుండే కటకాలు నాలుగు. విక్రయమయ్యే నల్లమందు ప్రస్తుతము 50 మణుగులే అని అధికార్ల అంచనా.

ఒరిస్సా, పెద్దపులులకు పుట్టిల్లు; సంవత్సరానికి 700 మంది జనం పులులవాత బడుతుంటారు. కోరాపుట్టు, కాలహండి, పూల్‌బానీ జిల్లాలలో పులులు మందలమందలుగా అడవుల్లో తిరుగుతుంటాయి. బరంపురానికి 30 మైళ్ల దూరంలోవున్న మోహానాగ్రామం నుండి బోయిడాకువచ్చే మార్గంలో అర్ధరాత్రి వరకు మేము ప్రయాణం చేసినప్పటికి రెండు చిరుతలు ఒక్క తోడేలు మాత్రమే దారి కెదురైనవి.

ఉదయగిరితాలూకా రామగాంధీపురం పాఠశాల నూతన భవనానికి, లెజిస్లేటివ్ కౌన్సిల్ సభ్యులు శ్రీ పెల్లేటి వెంకటకృష్ణారెడ్డిగారు 16 తేది ప్రారంభోత్సవం జరుపుతున్న చిత్రం. పాతికవేలతో నిర్మాణమైన యీ భవనాన్ని చిత్రంలో కుడివైపు చూడవచ్చు.

★ పల్లెలు ★

కనుపర్తిపాడు ఆస్పత్రి

రెండుసంవత్సరాల క్రితం వెంకటాచలం బ్లాకువారు మా గ్రామంలో ప్రాథమికపశు చికిత్సాకేంద్రం పెట్టారు. దానికి పంచాయతీ మొదటి సంవత్సరం రూ 125 లు యిచ్చింది. మొదట్లో కాంపౌండరు వారానికి రెండుసార్లు వచ్చేవాడు, తర్వాత వారానికొకతూరి వస్తా వచ్చాడు. అది ఒక్క నెలకూడా సక్రమంగా జరగలేదు. ఒకటిన్నర సం నుండి అసలు అంతులేదు. బ్లాకు కమిటీ మీటింగు సమయంలో యీ విషయం అధికార్ల దృష్టికి తెచ్చినా దానివల్ల ఏమాత్రం ఫలితంలేదు. బ్లాకు వుపాధ్యక్షుడున్న యీ గ్రామంలోనే పరిస్థితి యీ విధంగావుంటే, యితర గ్రామాల విషయం ఎట్లా వుంటుందో వూహించుకోవచ్చు.

ఇంతేగాక వీర్లు రావలసిన రోజు రైతులు మందులు తెచ్చుకొని కాచుకొని వుండడం, వీరు రానందువల్ల కాలము, డబ్బు నష్టంగావడం జరుగుతున్నది. ఒక్కొక్కసారి, తీరా వచ్చి, మావద్ద మందులులేవు, మీరు తెచ్చుకుంటే చేస్తామనికూడా అంటున్నారు. ఆ విధంగా తెచ్చుకున్నా నిరుపయోగమవుతున్నవి. దీనివల్ల, యిలాంటి అభివృద్ధి పనులకు కృషిచేసినవారు, గ్రామాలలో నగుబాట్లు పాలుగావలసి వస్తున్నది. బి. డి. ఓ. గారు దీనినిగూర్చి తగినచర్య జరుపవలెను.

—ఒక రైతు

సీతారాంపురం పాఠశాల

రిజిష్టర్డుకమిటీ అధ్వర్యాన హాయ్యర్ ఎలిమెంటరీ పాఠశాల పేదవుపాధ్యాయుల మధ్యాహ్న భోజనస్కీముకు, కనిగిరి విద్యాశాఖాధికారి శ్రీ ఏ. గోపాలరావుగారు, స్వాతంత్ర్య దినోత్సవంరోజు, వుపక్రమణోత్సవం గావించిరి. రాత్రి 9 గంటలకు గోపాలరావుగారి అధ్యక్షతన బహిరంగసభ జరిగింది. స్పెషల్ జిల్లావిద్యాశాఖాధికారి పర్సనల్ అసిస్టెంటు శ్రీ సి. జగన్నాథరావుగారు వుపన్యసిస్తూ దేశాభ్యుదయానికి విద్య చాల అవసరమని, విద్య ఎక్కువైనప్పుడే గ్రామాభివృద్ధి సాధ్యమని, కావున విద్యవిషయంలో గ్రామస్థులు శ్రద్ధవహించవలెనని వుద్బోధించారు. కనిగిరి రేంజి డిప్యూటీ ఇన్స్పెక్టరునన్నా, విద్యవిషయంలో గ్రామస్థులను అత్యంతం ప్రోత్సహించే శ్రీ బి. రామసుబ్బయ్యగారు మాట్లాడుతూ, పాఠశాలలు అభివృద్ధియగుటకు, పేదపిల్లలకు వుచితంగా భోజనం పెట్టడం అవసరమన్నారు. ప్రధానోపాధ్యాయుడు శ్రీ

—కొరవ 8 వ పేజీలో

రాజ్యాలు పోకముందు పోలిస్ ఇన్స్పెక్టరుజనరల్— పోయినతర్వాత కానిస్టేబులు!

ఒరిస్సాలో రాజ్యాలు, రాజులు కూడా మాసైన తరువాత అనేక విచిత్రాలు జరిగాయి. 27 గ్రామాలకుమాత్రమే యేలికలైన, ఉరిశిక్షలు విధించడానికి గాని తప్పించడానికి గాని అధికారాన్ని కలిగియుండిన తిగిరియా సంస్థానపు పోలీసు ఇన్స్పెక్టర్ జనరల్ వున్నట్లుండి కాంగ్రెసు ప్రభుత్వంరాగానే హెడ్ కానిస్టేబిల్ గామారి నెలకు 15-0-0 నుండి 7-0-0 వరకు తగ్గినద్యాసం. రాజుల పరిపాలనలో 25 రూపాయల జీతపు [illegible] అనుభవిస్తూ [illegible] ఈ వ్యక్తి నేడు తాలూకా హెడ్ గుమాస్తాగా మారినాడు.

—కొరవ 8 వ పేజీలో

పాత్రుడుగారి బాలసంజీవిని (రిజిష్టర్డు)
పిల్లల లివర్ అండ్ స్ప్లీన్ వ్యాధులను నివారించును
డాక్టర్ పిల్లా పాపయ్యపాత్రుడు అండ్ బ్రదర్స్
19, దక్షిణమాడవీధి - మైలాపూరు - మదరాసు-4. ఫోన్ నెం. 71354 రు.
బ్రాంచి:- 7, సారంగపాణికోవిల తూర్పువీధి - కుంభకోణము.
అన్ని మందులషాపులలోను దొరకును

కాకర్ల కామాక్షయ్యగారి [illegible]
మా "భువనేశ్వరి" గుళికలు (రిజిష్టర్డు) పక్షవాతం, దద్రివాతం, చప్పు, తిమ్మిర్లను త్వరలో గ్యారంటీగా కుదుర్చును. మా ఫోటో ట్రేడ్ మార్కుగల కొవ్వదమమాత్రమే వాడుము. వ్యాధి వివరములు తెలుపుడు — యింతకు మించినది ప్రపంచములో లేదు.
ఒక వారమునకు ఔషధము రూ. 7/- లు. ప్యాకింగ్‌పోస్టేజి వేరు.
'ఆయుర్వేదశేఖరి' - 'వైద్యవిశారద' 'కవిరాజ్' కాకర్ల వెంకటప్పయ్య
ఒ.ఓ. వాత స్పెషలిస్టు (రిజిష్టర్డు) ఆయుర్వేద ప్రాక్టీషనరు - 222, కాకర్లవారివీధి - నెల్లూరు.

వార్తలు = వ్యాఖ్యలు

చైనా సామ్రాజ్య విస్తరణ వాంఛ!

సిక్కిం భూటాన్లను దిగమ్రింగుటకు ప్రయత్నం!

టిబెట్ విషాద నాటకానంతరం, ఇండియా రక్షిత ప్రాంతాలైన సిక్కిం, భూటానులమీద చైనాకమ్యూనిస్టుల దృష్టి పడింది. చైనా పితృదేశానికి ఆ ప్రాంతాలు తరలిరావాలని చైనాచేస్తున్న ప్రచారం, భారత ప్రభుత్వాన్నేకాదు, తుదకు యిండియా కమ్యూనిస్టుపార్టీని సహితం కలవరపరచింది. ఇండియా కమ్యూనిస్టు నాయకులు చైనా ప్రచారానికి అందోళనపడి చైనా కమ్యూనిస్టు పార్టీకి అత్యవసర సందేశం కూడ పంపించారని చెప్పబడుతున్నది. లదక్, భూటాన్, సిక్కిం, యిండియా యీశాన్య పరిహద్దు ప్రాంతాలు, చైనా భూభాగంలో చేరివున్నట్లు చైనామ్యాపులో యిందుకుముందే చూపబడివున్నది. ఈ విషయమై యిండియా ప్రభుత్వం ఎన్నిసార్లు ఫిర్యాదు చేసినప్పటికీ, పెకింగ్ ప్రభుత్వం ఖాతరుచేయలేదు; తగిన సంజాయిషీ యింతవరకు రాలేదు. ఇటీవల చైనా యుద్ధసైన్యాలు లదక్, భూటాన్, యిండియా యీశాన్య పరిహద్దులల్లోకి కలుపార్లు ప్రవేశిస్తున్నాయనే వార్తలు కూడ వింటున్నాము. వీటన్నిటినిబట్టి భారతదేశం మీద చైనాకు దురాక్రమణోద్దేశ్యాలు గలవని స్పష్టమౌతున్నది. దాదాపు చైనాసైన్యాలు యిండియా పరిహద్దులకు సమీపమునందే సమీకరించబడివున్నవి. మనం ప్రమత్తతతో మెలగి తగుజాగ్రత్త వహించకుంటే కొంప మునుగుతుంది.

చైనాప్రచారం, సిక్కిం, భూటాన్లపై దురుద్దేశ్యం, యిండియా కమ్యూనిస్టు పార్టీకి తలనొప్పిగా పరిణమించింది. టిబెట్ విషయంలో, అది చైనా అంతరంగిక సమస్యగాను చెప్పుకోవడానికి కమ్యూనిస్టులకు వీలు చిక్కింది కాని, సిక్కిం, భూటాన్ల విషయంలో ప్రజలకు నచ్చచెప్పటానికి అవకాశంలేదు. ఇంతటితో "హిందీ-చీనీ భాయ్ భాయ్" యుగం సమాప్తమైనదని భావించవచ్చు. చైనా దురాక్రమణ నిరోధానికి ముందు, ఆ ప్రమాదమున్న దేశాలు ఒక సమాఖ్యగా ఏర్పడడం అత్యంత ఆవశ్యం.

పార్లమెంటు

లోకసభమీద లోక్‌సభలో సాగిన చర్చలు ముగిసినవి. 1951 నుండి రాష్ట్రపతి అయిదు

—కారవ 10-వ పేజీలో

రాష్ట్రపతి డాక్టర్ రాజేంద్రప్రసాద్ వనమహోత్సవ సందర్భంలో ఒకమొక్కను నాటుతున్నారు

1962 లో 80 లక్షల ప్రభుత్వోద్యోగుల బల ప్రదర్శన!

— నెల్లూరుసభలో శ్రీ శ్రీరాములు

నెల్లూరుజిల్లా నాన్‌గజెటెడ్ ఉద్యోగుల వార్షికమహాసభ, యీనెల 22 తేది నెల్లూరు పురమందిరంలో జయప్రదంగా జరిగింది. ఈ మహాసభను నెల్లూరుజిల్లా కలెక్టర్ శ్రీ యం. యం. బేగ్ ఐ. ఏ. యస్. గారు ప్రారంభించారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ నాన్‌గజెటెడ్ ఉద్యోగులసంఘ కార్యదర్శి శ్రీ ఏ. శ్రీరాములుగారు సభకు అధ్యక్షత వహించారు. తెలంగాణా గవర్నమెంటు ఉపాధ్యాయ సంఘాధ్యక్షులు శ్రీ పి. వి. రాఘవాచారి, శ్రీ సింగరాజు రామకృష్ణయ్య ప్రభృతులు ఉపన్యసించారు.

ఆనాటి ఉదయం జిల్లా యన్. జి. ఓ.ల సంఘాధ్యక్షులు శ్రీ ఏ. సి. సుబ్బారావు జాతీయపతాకము ఎగురవేశారు.

ప్రారంభోపన్యాసం

జిల్లాకలెక్టరు శ్రీ బేగ్ మహాసభను ప్రారంభిస్తూ, ఆర్థిక పరిస్థితులలోకూడ యన్. జి. ఓ.ల కోర్కెలను తీర్చుటకు ప్రభుత్వం తాను చేయగలిగింది చేసిందనీ, వాటితో సంతృప్తిచెంది; దేశం, రాష్ట్ర శ్రేయాభివృద్ధికి కృషించి పనిచేయవలసినదిగా విజ్ఞప్తి చేశారు. పరిపాలనను జయప్రదంగా నిర్వహించుటకు సాయపడుటలో ప్రభుత్వోద్యోగులుగా తమపై బాధ్యతకలదని గుర్తించవలసిందిగా కలెక్టర్ పలహోయిచ్చారు.

కలెక్టరుగారికి తమ కృతజ్ఞతాభినందనములు సమర్పిస్తూ, సంఘాధ్యక్షులు శ్రీ ఏ. సి. సుబ్బారావుగారు, యన్. జి. ఓ.ల విశ్వాసను కొనియాడారు. వారి కోర్కెలను నెరవేర్చుటలో ప్రభుత్వంచూపిన శ్రద్ధ సానుభూతికి ప్రభుత్వమును అభినందించారు.

అధ్యక్షోపన్యాసం

సభాధ్యక్షులు శ్రీ ఏ. శ్రీరాములుగారు మాట్లాడుతూ, చాలకాలంగా అంతర్జాతీయంగావున్న "కార్మికులంతా ఐక్యం కావాలి" అనే నినాదం నేడు అమలుజరిగవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడిందనీ; 1962లో దేశంలోని 80 లక్షలమంది ప్రభుత్వోద్యోగులు ఒక జెండాపై పోరాడగలరనీ, ఆనాడు తమ ఆశయం తప్పక నెరవేరుతుందనే ఆశాభావం ప్రకటించారు. యన్. జి. ఓ.ల సమ్మె ప్రభుత్వంమీద తిరుగుబాటు కాదనీ; తమ కోర్కెలు న్యాయమైనవని ప్రభుత్వంచేత గుర్తింపజేయడానికి శాంతియుతంగా జరిగిన ఆందోళన మాత్రమేనని శ్రీరాములుగారన్నారు. ప్రభుత్వోద్యోగుల్లో అవినీతి లదని ముఖ్యమంత్రి చేసిన ఆరోపణను వుల్లేఖిస్తూ, అది పైవారి నుండి క్రిందివారివరకు కలదని చెప్పారు. అన్ని తరగతుల కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వోద్యోగులు కలసి ఒకే సంఘంక్రింద సమీకరింపబడాలన్నారు. తాము అడిగేది భిక్షంగా అడగనక్కరలేదనీ, అది తమ జన్మహక్కు అంటూ, "నా దేవ్వరు యివ్వడానికి?" అని ప్రశ్నించారు. యన్. జి. ఓ. లు రాజకీయాలలో ప్రవేశిస్తున్నారని తమమీద ముఖ్యమంత్రి ఆరోపిస్తున్నారనీ, ప్రభుత్వం అంటే ఏమిటో తెలిసికోకుండా మాట్లాడుతున్నారనీ, కాని ప్రజలు ఉద్యోగులు వేరు కాదనీ; ప్రభుత్వము ఒక ప్రజాసంస్థ అన్నారు శ్రీరాములుగారు, ప్రజలు ఉద్యోగులు వేరుకాదన్నారు. ప్రభుత్వోద్యోగులు సుముదాయకా సమాలని గుర్తించాలని గాంధీజీగారు చెప్పె, ప్రభుత్వో

—కారవ 10 వ పేజీలో

స్త్రీలకు
చీరే శృంగారం!

రాయవరపు
శంకరయ్య & సన్సు
Cloth Merchants
ట్రంకురోడ్డు — నెల్లూరు
Telephone : : 138.

పెండ్లికట్నాలు రూ. 151 లు

హైలెండ్ హోటల్ ప్రొప్రయిటరు శ్రీ జి. లక్ష్మీనారాయణరెడ్డిగారికి - శ్రీ బుర్లా దశరథరామరెడ్డిగారి పుత్రిక సౌభాగ్యవతి సుశీలకు జరిగిన వివాహ సందర్భంలో వధూవరుల కట్నంగా రూ. 116/- లు.

◆ ◆ ◆

నెల్లూరు జ్యువెలరీ స్టోర్స్ ప్రొప్రయిటరు శ్రీ చలువాది శ్రీరాములుగారు తన కుమార్తె సౌభాగ్యవతి జ్వాలాముఖి పెండ్లిని పురస్కరించుకొని రూ. 25/- లు.

◆ ◆ ◆

కనపర్తి రామమూర్తిగారి కుమార్తె సౌభాగ్యవతి మహాలక్ష్మమ్మకు - అనంతపురం శ్రీ దొంతాల వెంకటేశ్వర్లు బి. ఏ. కు, 22 తేదీ నెల్లూరు ఆత్మకూరు అగ్రహారములోని వధువు మాతామహుడు శ్రీ రాయప్రోలు వెంకటశేషయ్యగారింట జరిగిన వివాహ సందర్భములో రూ. 10/- లు.

జమీన్‌రైతుకు విరాళములిచ్చి సాయపడినందులకు కృతజ్ఞులము.

నూతన దంపతులకు పరమేశ్వరుడు సర్వ శుభములు నొసగుగాక. —సం. జ. రై.

జమీన్‌రైతు

శ్రీ వికారి, శ్రావణ బహుళ దశమి
28—8—1959 - శుక్రవారం

ఆహార సమస్య

కేంద్ర ఆహారశాఖా మంత్రి శ్రీ అజిత్ ప్రసాద్‌జైన్ రాజీనామా యిచ్చారు. క్రొత్త ఆహారమంత్రిగా శ్రీ యస్. కె. పాటిల్ అధికారస్వీకారం చేశారు.

ఆహార పరిస్థితి క్లిష్టదశనందుకున్నది. ధరలు పెరిగిపోతున్నవి. ప్రజాందోళన ఎక్కువవుతున్నది. పార్లమెంటులో ప్రతిపక్షీయులే గాక, స్వపక్షీయులుకూడా నిశిత విమర్శలు గుప్పించారు. శ్రీ జైన్ రాజీనామాకు యివీ కారణాలు.

శ్రీ జైన్ అధ్యక్షంలో ఆహారశాఖ సమర్థవంతంగా లేదనే అసంతృప్తి చాలకాలంగా వున్నది. వ్యవసాయమంటే తెలియని మంత్రి ఆహారశాఖకు పనికిరాడనే విమర్శలుకూడా చెల రేగినవి. రైతులపట్ల వారు సానుభూతి చూపలేదు; వినియోగదార్లకు సౌకర్యం కల్గించలేదు; రాష్ట్రాలకు ఆమోదయోగ్యమైన ఆహార విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టలేదు. వీటి పర్యవసానం కేంద్ర ఆహారశాఖ రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల సహకారాన్ని కోల్పోవడమే గాకుండా, ప్రజల సానుభూతినికూడా పొందలేక పోయింది.

శ్రీ జైన్ కాలంలో ఆహారసమస్యా పరిష్కారానికి రెండు క్రొత్తవిధానాలు ప్రవేశపెట్టబడినవి. దేశాన్ని ఆహారమండలాలుగా విభజించడం; ధాన్యం టోకువ్యాపారాన్ని ప్రభుత్వ ఆధ్వర్యంక్రిందకు తీసుకోవడం. ఇవి రెండూ ధరలను అదుపులో పెట్టలేకపోయినవి; ఆహార సమస్య సంక్లిష్టం గాకుండా చేయలేకపోయినవి.

కేంద్రప్రభుత్వ యీ విధానం విఫలమగుటకు ప్రధాన కారణం రాష్ట్రాల సహాయనిరాకరణం. ఆహారమండలాలు స్వయంపోషకమైన ఏరాష్ట్రానికి సమ్మతంకారంగావు. మిగులు రాష్ట్రమైన ఆంధ్రప్రదేశ్ విషయంలోనైతే, యీ ఆహారమండలంవల్ల, ధరలు పెరిగిపోవడం, వాటినరికట్టే అవకాశం రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి లేక నిస్సహాయస్థితిలో పడిపోవడం జరిగింది. అట్లనే మద్రాసు కూడా. ఇక ప్రభుత్వధాన్యం వ్యాపారానికి సంబంధించి, దానినమలు జరుపుటకు తగినప్రభుత్వ యంత్రాంగాన్ని సిద్ధపరచుకోకుండా, పథకాన్ని ప్రకటించడంతో, అది కాగితం మీదనే వుండిపోయింది.

మనదేశంలో యీయేడు మునుపెన్నడూ లేనంతగా పంట వచ్చింది. 730 లక్షల టన్నుల ఆహార ధాన్యాలు పండినవి. 30, 40 లక్షల టన్నులు విదేశాలనుండి దిగుమతిఅవుతున్నది. ఇక కొరత 30 లక్షల టన్నులు మాత్రమే! విశేషమైన పంటవచ్చిన యీ సంవత్సరమే ఆహారసమస్య యింత తీవ్రరూపం దాల్చితే, ప్రకృతి వైపరీత్యాలవల్ల క్షామం ఏర్పడినపుడు పరిస్థితి యింక ఎంత భయంకరంగా వుంటుందో చెప్పలేము.

ఉన్నదాన్ని సక్రమంగా పంపకం జరుగునట్లు చూడడం ఒకవైపు, వుత్పత్తిని పెంచడం మరొకవైపు జరుగవలసివున్నది. ఆహార సమస్య శాశ్వత పరిష్కారానికి రెండవది అత్యంతముఖ్యం. శ్రీ మహావీరత్యాగి సూచించినట్లు ప్రభుత్వ ప్రతినిధివర్గాలు జైపానుగాకుండా, మన పద్ధతులకనుకూలంగా, అధికోత్పత్తికి మార్గాలు, రైతు అవసరాలు గుర్తించవలసివున్నది. కావలసింది అధికోత్పత్తి ప్రచారంగాదు; రైతుకు ప్రోత్సాహం. నీటిపారుదల, రసాయనిక ఎరువులు వంటి వసతులు కల్గించడమేగాక, ధాన్యానికి ముందుగానే గిట్టుబాటైనధర నిర్ణయించవలసివున్నది. రైతు నిత్యజీవితావసర వస్తువుల ధరలను పరిమిత పరచకుండా, ఒక్క ధాన్యంధరమాత్రం కంట్రోలు చేయబూనుకోవడంవల్ల, అధికోత్పత్తికి రైతుప్రోత్సాహం నశిస్తుంది. పంటకాలంలో జరిగే లోపానికి తోడు వుత్పత్తికూడా క్షీణిస్తే, ఆహార సమస్య భయంకరస్వరూపందాల్చి, దేశాన్ని కలవరపెడుతుంది. అట్లనే దళారీల విపరీత లాభాలను పరిమితపరచి వినియోగదార్లకు ధరలు అందుబాటులో వుండునట్లుగూడా ప్రభుత్వం తీవ్రంగా ప్రయత్నించవలసివున్నది.

కనీసం మిగులు రాష్ట్రాలలోనైనా ధరలు పెరగకుండా వుండాలంటే, వాటిని ప్రత్యేక ఆహారమండలాలుగాజేసి, ఆహార ధాన్యాలపై పెత్తనం పూర్తిగా ఆయా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు వదలి, లోటురాష్ట్రాల అవసరాలకు తగినంత ధాన్యాన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలద్వారా సేకరించుకోవడం అవసరం. కొందరు పార్లమెంటు సభ్యులు సూచించినట్లు స్వేచ్ఛా రవాణాకు అవకాశమిస్తే, ధరలను అదుపులో పెట్టడం ఎవ్వరికీ సాధ్యంగాదు.

మంత్రులు మారినందువల్ల పరిస్థితి చక్కబడదు. కీర్తిశేషుడు కిద్వాయ్ తప్ప, ఆహార మంత్రిగా, గౌరవం దక్కించుకున్న మంత్రి లేడు. సాహసోపేతమైన, స్థిరమైన విధానాలతోడు, రాష్ట్ర–కేంద్రప్రభుత్వాలమధ్య సమన్వయపూర్వకమైన కృషి, రైతుల, వ్యాపారస్తుల సహకారం యీ సమస్యా పరిష్కారానికి అవసరం.

క్రొత్త ఆహారమంత్రి శ్రీ పాటిల్ పరిస్థితులకు తగినట్లు వ్యవహరించగల సమర్థుడని అందరి అభిప్రాయం. ప్రధాని శ్రీ నెహ్రూగూడా రైతును బంగారుపెట్టె సంస్కారంలకంటే, అధికోత్పత్తికి ముందు ప్రాధాన్యమిచ్చి, దేశంలోని ఆహార సమస్యను పరిష్కరించుటకు పూనుకోవలెను.

పెండ్లిండ్ల పురాణం

చిత్రగుప్తుడు

తెలంగాణా సంబంధం

ఆంధ్ర–తెలంగాణాల విలీనకరణం కేవలం రాజకీయంగానే వుపయోగపడదని, ఉభయప్రాంతాల మధ్య భావసమైక్యత కూడా అవసరమని మన నాయకులు చెప్తూవచ్చారు. భావసమైక్యతేగాదు, బంధుత్వాలుగూడా రెండూ – అందరు వూహించినదానికంటే - దగ్గరకు చేరుతున్నవి. యిది శుభసూచకం.

శ్రీ బెజవాడ రామచంద్రారెడ్డిగారి కుమారుడు - అంటే లెజిస్లేటివ్ కౌన్సిల్ సభ్యుడు శ్రీ పాపిరెడ్డిగారి సోదరుడు - ఆయుష్మంతుడు సీతారామరెడ్డి ఎం. ఎస్‌సి. కి; ఆంధ్ర ప్రభుత్వ ఆర్థికశాఖా కార్యదర్శి, తెలంగాణీయుడు శ్రీ సి. దామోదరరెడ్డిగారి కుమార్తె ఆయుష్మతి ఊర్మిళకు, శ్రావణ బహుళ విదియ (19 తేది) శుభలగ్నంలో, హైదరాబాదులోని ఆంధ్ర యువతీమండలి భవనమున వివాహ మహోత్సవం వైభవంగా జరిగింది.

పెద్దవారి కార్యాలకు వచ్చిన పెద్దలపేర్లు పేర్కొనాలంటే చోటు చాలదు.

అన్నదేవుల పెండ్లి

నిన్న మొన్ననే కడప కలెక్టరుగా పదవీ విరమణజేసి, స్వస్థలం చేరిన సహృదయుడు శ్రీ అన్నదేవుల రామచంద్రారెడ్డిగారి కుమారుడు, నెల్లూరు యువన్యాయవాది శ్రీ వెంకురెడ్డికి, నెల్లూరు తాలూకా ఈదూరు వాస్తవ్యులు శ్రీ టి. వెంకటసుబ్బారెడ్డిగారి కుమార్తె సౌభాగ్యవతి నాగేశ్వరికి, 19 తేది శ్రీ కస్తూరిదేవి విద్యాలయంలో, వివాహ[illegible]గా జరిగింది. ఊరటులోవుండిన ఆ[illegible]వేశం కట్టుకొనుటకు కొంత విముఖతజూపినా, సాగలేదు.

పెండ్లికి యిద్దరు కలెక్టర్లు–శ్రీ మొహిబుల్లా, శ్రీ బేగ్–జిల్లా అధికారవర్గం, యితర బంధుమిత్రులు వచ్చి, నూతన దంపతులను ఆశీర్వదించారు.

భోజన ఏర్పాట్లు తొక్కిడిలేకుండా, ఎంతో వితరణగా జరిగినవి.

కోడూరు డాక్టరు వివాహం

వృత్తిమూలంగానే గాక, ప్రజాసేవద్వారాకూడా చుట్టూ నాలుగైదు గ్రామాల అభిమానాన్ని, వందలాది మిత్రులను సంపాదించుకున్న వుత్సాహి, పాపులర్ డాక్టరు శ్రీ శ్రీనివాసరావుకు, సౌభాగ్యవతి లలితాంబకు 14 తేది నెల్లూరు ప్రత్తివారి సత్రంలో పెండ్లి శాస్త్రోక్తంగా, విజయవంతంగా జరిగింది. హాజరైన వారిలో గాని, పెత్తనంజేసిన వారిలో గాని బంధువులకంటే, స్నేహితులే ఎక్కువగా కనుపించారు.

లక్ష్మీనారాయణరెడ్డి పెండ్లి

నెల్లూరు హైలెండ్ హోటల్ వ్యవస్థాపకులు, అందరికీ మిత్రుడైన ఇవమడుగు కాంగ్రెస్ భక్తుడు శ్రీ గండవరపు రాధాకృష్ణారెడ్డిగారి సోదర వర్గంలోని శ్రీ లక్ష్మీనారాయణరెడ్డికి గూడూరు తాలూకా బుర్లావారిపాలెం శ్రీ బుర్లా దశరథరామరెడ్డిగారి పుత్రిక సుశీలకు 22 తేది శ్రీ కస్తూరిదేవి విద్యాలయంలో పెండ్లి జరిగింది. లగ్నపత్రిక చేతబట్టుకొని, గడియారం పెంకెండ్ల మల్లుజాస్తూ, మంగళసూత్రధారణం చేయించాడు అమ్మాయి తండ్రి.

పెండ్లినగూర్చి, హాజరుకాని కవి శ్రీ శివారెడ్డి యిలా అంటాడు–

అందచందమల్లా అమ్మాయి కుడిచెయ్యి,
ఎడమచెయ్యి పెళ్ళికొడుకు కెళ్ళె,
వృద్ధి సరిపోయింది. పూర్ణోల్లసితస్వారి
నిజమెం పట్టిమాటా తేవటోల.

ఆనం పద్మనాభరెడ్డిగారి కుమారుడు, కుమార్తె కళ్యాణాలు

ఉద్యోగ విరమణానంతరంగూడా, విద్యా సంస్థలకు సేవజేస్తున్న శ్రీ ఆనం పద్మనాభరెడ్డిగారు, తమజ్యేష్ఠ కుమారుడు చిరంజీవి హేమాద్రిరెడ్డి బి. ఏ., కు, శ్రీ బెజ్జం సుబ్బరామరెడ్డిగారి పుత్రిక సౌభాగ్యవతి రాజేశ్వరిని; తన తృతీయ పుత్రిక ఆయుష్మతి సుశీలను, బెజ్జం శ్రీ చండి నారాయణరెడ్డిగారి కుమారుడు, ఇంజనీరు శ్రీ తిమ్మారెడ్డిగారికి యిచ్చి, 19 తేది నెల్లూరులోని తన స్వగృహంలో కల్యాణ మహోత్సవములు జరిపారు.

పోట్లపూడి పెండ్లి

తెంగురూరు రిపర్సిస్కోప్; విద్యతో విశేషించి వినయముగూడా అబ్బిన సూగుణశాలి శ్రీ పలగాని గోపాలరెడ్డి యం.యస్‌సి. చెల్లెలు, సౌభాగ్యవతి రాజేశ్వరికి, సంగం రాయకొండ సమీపగ్రామమైన సోమరాజపల్లె వాస్తవ్యుడు శ్రీ బత్తల చంద్రశేఖరరెడ్డికి, 19 తేది, పోట్లపూడిలో వధువు యింట వివాహము విజయవంతంగా జరిగింది.

కంటిడాక్టరు కుమార్తె పెండ్లి

నెల్లూరు ప్రసిద్ధ కంటివైద్యులు శ్రీ పర్వేపల్లి వెంకటసుబ్బయ్యగారు తన కుమార్తె (వెంకటసుబ్బు) లలితను - కమ్మపాళెం ఇంజనీయరు శేపూరు మల్లారావు బి. ఇ. గారికిచ్చి 16–8–59 తేది మహేదారుపేట కోర్టులోని తన స్వగృహమున వివాహము శాస్త్రసమ్మతముగ జరిపిరి. యెన్నో సంవత్సరాలనుండి నేత్ర చికిత్స చేయుచూ పేరుగాంచి, ప్రతిష్ఠ సంపాదించి ప్రతియొక్కరికీ తెలిసిన డాక్టరు వెంకటసుబ్బయ్యగారు యెంత పెద్దదైనా విశాల ప్రదేశంలోచేస్తె శాస్త్రంబిక్కపోదని కాబోలు తన యింటిముంగిటనే పెండ్లిజరిపారు. చోటు యిరుకైపోయింది. ఒకవైపు డాక్టరు మస్తాన్ గారు - ఒకవైపు శేషమహల్ రంగారెడ్డిగారు సరిపోయారు. మధ్యన డాక్టర్ అనంతనారాయణగారు ఒదుసుకొని కూర్చున్నారు. ఎంత సన్నిరువల్లి, కాఫీలిచ్చి సత్కరించినా వచ్చిన పెద్దవారంతా నిలబడి వుండవలసివచ్చింది. కావున బ్రాహ్మలైతేమాత్రం, పదిమందికీ తెలిసినవారు, కాస్త విశాలమైన చోట వివాహాలు జరుపుకుంటే ఆక్షేపణుండదనుకుంటాము.

చలువాది శ్రీరాములు కుమార్తె పెండ్లి

సోపుల హోల్‌సేల్ డీలరు, ఉత్సాహవంతుడు, నెల్లూరు జ్వాలా స్టోర్సు స్వంతదారు చలువాది శ్రీరాములుగారు తన కుమార్తె జ్వాలాలక్ష్మిని, వెంటా కోటేశ్వరరావు గారికిచ్చి 21 తేది అధ్యక్షుంవారివీధిలోని గరలుప్ర క్లెయినింగు స్కూలులో వివాహం జరిపినారు. ఇది కొత్తచోటు. పెండ్లికొడుకు అనుకూలంగా బాగా వున్నది.

కంబాల వీరయ్యా బావమరది పెండ్లి

శ్రీ. బ్యాంకు యిన్‌స్పెక్టరు కంబాల వీరయ్యగారి బావమరది అంచెల నారాయణస్వామి గారికి నెల్లూరు సవాటుపేట అనుమకొండ వెంకటశేషయ్యగారి కుమార్తె కృష్ణవేణమ్మకు 19 తేది వధువుయింట వివాహము వైభవంగా జరిగింది.

నెల్లూరు ముచ్చట్లు

విమర్శకుడు

మంత్రుల కార్యక్రమం

శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డి

ఆర్థికమంత్రి శ్రీ కాసు బ్రహ్మానందరెడ్డి గారు 1 తేది మధ్యాహ్నం 1-36 గంటలకు ఎక్స్‌ప్రెస్‌లో మద్రాసునుండి వచ్చి గూడూరులో దిగి, సా. 4 గంటలకు కోట హైస్కూలు భవనాలకు శంకుస్థాపన చేసి, ఆ రాత్రి మెయిల్లో పోదురు.

శ్రీ సంజీవయ్య

స్థానిక శాఖామాత్యులు శ్రీ దామోదరం సంజీవయ్య గారు 1 తేది మధ్యాహ్నం 12-06 గంటలకు ఎక్స్‌ప్రెస్‌లో హైదరాబాదునుండి వచ్చి, గూడూరులోదిగి, కోటకు పోయి, సా. 4 గంటలకు నల్లపరెడ్డి చెంచులక్ష్మమ్మ మెటర్నిటీవార్డుకు, రూరల్ బ్యాంకు భవనానికి శంకుస్థాపన గావించి, రాత్రి మెయిల్లో తిరిగిపోదురు.

శ్రీ పట్టాభిరామారావు

విద్యామంత్రి శ్రీ బలుసు ప్రభాకర పట్టాభిరామారావు గారు, సెప్టెంబరు 6 తేది సాయంకాలం, శ్రీ కస్తూరిదేవి విద్యాలయంలో స్వర్గీయ రేబాల పట్టాభిరామరెడ్డి స్మృతిచిహ్నంగా నిర్మించి ఇవ్వబడిన హాస్టలు భవనానికి ప్రారంభోత్సవం జరుపుదురు.

మునిసిపల్ ఎన్నికలు

ఎందువల్లనో నెల్లూరులో మునిసిపల్ ఎన్నికల హడావిడి అంతగా కనుపించడము లేదు. రేపు 2, 3, 4 తేదులలో నామినేషన్లు జరుగవలసివున్నది.

శ్రీ ఏ. సి. సుబ్బారెడ్డిగారు పోటీచేయడము, తన వర్గాన్ని నిలబెట్టడం ఖాయంగా వుండేట్లున్నది. తమ బలహీనతవల్ల మునిసిపల్ ఎన్నికలను వాయిదా వేయవలసిందిగా కోరామనే దురభిప్రాయం మంత్రులకు కలుగకుండ రుజావుచేయుటకు ముఖ్యంగా యీ దఫా సుబ్బారెడ్డిగారు ఎన్నికలకు సంసిద్ధులవుతున్నట్లున్నది. వీరివర్గం అభ్యర్థులనిర్ణయం బహుశా 1 తేదిలోగానే జరుగవచ్చు. టవునులోని వాతావరణాన్నిబట్టి వీరివర్గానికే తప్పక మెజారిటీ వస్తుంది. కాని పాతికేళ్ళ కర్మా సెంటు పట్టాదార్లుగావున్న పెద్దలకు ఇకనైనా విశ్రాంతి యివ్వడం న్యాయంగా వుంటుందని శ్రీ సుబ్బారెడ్డిగారిని కోరుతున్నాము.

పెళ్ళకూరు రామచంద్రారెడ్డి - కమ్యూనిస్టుల మధ్య యీ వారంలో గూడా సంప్రతింపులు జరిగినట్లున్నవి. కాని సఫలంకాలేదు. రామచంద్రారెడ్డిగారి దృష్టి జిల్లా పరిషత్తుమీద వుంటుందిగాని, మునిసిపాలిటీ కట్ల వారికంత వుత్సాహం వుండకపోవచ్చు. అందువల్ల వీరిద్దరి కలయిక సాధ్యమైనంత వరకు వుండదు.

సోషలిస్టులు, జనసంఘంవారుగూడా కొన్నిసీట్లలో పోటీచేసేట్లున్నది. గెలువడం లేకపోయినా, పార్టీ ప్రచారానికైనా యిలాంటి పోటీలు వుపకరిస్తవిగదా!

శ్రీ రేబాల లక్ష్మీనరసారెడ్డిగారుగూడా వుంటారా? ఏమో, తెలియదు. సుబ్బారెడ్డిగారు మునిసిపాలిటీకి రాకుండా, తాను ఛైర్మన్ అయ్యే అవకాశం వుండేట్లయితే, వీరిపోటీ ప్రసక్తి వుంటుందేమో!

ఈ దఫా నెల్లూరు మునిసిపల్ ఎన్నికలలో ఒక విశేషం కమ్యూనిస్టు హరిజన శాసనసభ్యుడు శ్రీ స్వర్ణ వేమయ్యగారు పోటీ చేయనుండడం. ఇక మునిసిపాలిటీలోగూడా ప్రతిపక్షవర్గానికి కొంతవుండదు!

చక్కెర కరువు

వీశ రూ 1-10-0 లు అమ్మవలసిన చక్కెర రూ 2-4-0 లకు పెరిగిపోయి, కాఫీదేవతకు దాసులైన ప్రజలు నానా అగచాట్లు పడుతున్నారు. ధర ఎక్కువైనా చక్కెర స్వేచ్ఛగా దొరకడంలేదు. అందరూ యీ పరిస్థితిని కలెక్టరుగారి దృష్టికి తేగా, వారు చక్కెర వ్యాపారస్థుల సమావేశంజరిపి, సంపకం సరిగా లేకపోతే, హోల్‌సేల్ స్టోర్సుద్వారా అప్పగించవలసి వస్తుందని ఏజంట్లను హెచ్చరించారట. స్టోర్సువారిని తనద్వారా దరఖాస్తు పెట్టమనిగూడా కోరారట. నెల్లూరు తాసిల్దారు వగైరాలు చక్కెర సంపకాన్ని తాత్కాలికంగా అజమాయిషీ చేస్తున్నారు.

హోటళ్ల విందు

ఆత్మకూరు ఎర్రకోటను చేరింది - విజయుడై వచ్చిన హోటలుయజమానుల సంఘాధ్యక్షుడు శ్రీ గుండాల వెంకటరమణారెడ్డి గారిని అభినందించుటకు, 'చంద్రభవన్' శ్రీ సూర్యనారాయణ, 26 తేది సాయంకాలం టీపార్టీవిందు నిచ్చారు. హోటలుఓనర్లు - పత్రికలవారు హాజరై, యీ సంతోషంలో పాలుపంచుకున్నారు.

ధాన్యసేకరణ

కేంద్రప్రభుత్వానికితోడు, రాష్ట్రప్రభుత్వంగూడా నిర్బంధసేకరణకు వుత్తర్వు జారీచేయడంతో, దాదాపు ధాన్యం వ్యాపారం పూర్తిగా స్తంభించి పోయినట్లే భావించవచ్చు.

ఇంతకుపూర్వం మన జిల్లాలో రెండవ కారు కేవలం 10 వేల బస్తాలు సేకరించుటకు మాత్రం ప్రభుత్వం నిర్ణయించివుండినది. ఆ సేకరణ సాగలేదు. ఇప్పుడు అది ఇప్పుడు గూడా మాటికి 40 వంతులు తమకు స్వాధీనం చేయాలని వుత్తర్వుచేసింది. జూలై 31 తేది నాటికి నిల్వవున్నదిగాని, ఆతర్వాత సేకరించబడిన వాటిలో ప్రభుత్వవాటాగా తేలిన, 14 వేలబస్తాలధాన్యం తమకు అప్పగించవలసిందిగా జిల్లా కలెక్టరు వివిధ మిల్లులకు, ధాన్యం వ్యాపారస్తులకు నోటీసులిచ్చినట్లు తెలుస్తున్నది. కాని యిప్పటికి ఒక బస్తాగూడా ప్రభుత్వానికి స్వాధీనమైనట్లులేదు.

ప్రభుత్వ నిర్ణయధరకు, మార్కెట్ ధరకు పుట్టికి 50 రూపాయలు తేడా వుంటుంది. ఇంతనష్టంలో వ్యాపారం చేయడానికి ఏ వ్యాపారస్తుడు పూనుకుంటాడు? అందువల్లనే స్థానికావసరాలకు తప్ప ఎవ్వరూ కొంటున్నట్లులేదు. కేసరికిమాత్రం మద్రాసు, కేరళగిరాకి హెచ్చుగావున్నదట.

ప్రాముఖ్యాలుమొంటు అధికార్లకు తలనొప్పి కల్గించే విషయం. వ్యాపారస్తులు, మిల్లర్లు ప్రభుత్వదామాషా నిర్ణయాన్ని స్వాధీనంచేయకుంటే, అధికార్లు నిర్బంధ విధానాలకు పూనుకోవలసి వస్తుందేమో!

ఆత్మకూరు ఎలక్షన్ దావా: హైకోర్టులో రిట్

శ్రీ ఆనం సంజీవరెడ్డి ఎన్నిక చెల్లనేరదని, శ్రీ జి. సి. కొండయ్య చేసిన ఎలక్షన్ దావాలో; శ్రీ కొండయ్య మొదట వుదహరించిన చనిపోయిన ఓటర్ల జాబితాకు, మధ్యలో సవరణ జాబితాను జతపరచుటకు జిల్లాజడ్జి అనుమతించినదానిపై, అది చెల్లనేరదని శ్రీ ఆనం సంజీవరెడ్డిగారు, ఆంధ్రహైకోర్టులో రిట్ దాఖల్ చేయగా, దానిని అనుమతిస్తూ, రిట్ పరిష్కారమయ్యేవరకు విచారణ నిలుపుతూ స్టే వుత్తర్వు యిచ్చినట్లు తెలుస్తున్నది.

కోవూరు పంచాయతీలో ఇరువర్గాలకు సమానబలం

కమ్యూనిస్టులచే ఒక సభ్యుని అపహరణ?

బుచ్చిరెడ్డిపాలెం పంచాయతీతప్ప మిగతా మేజర్ పంచాయతీల ఎన్నికలు పూర్తయినవి. బుచ్చి ఎన్నికలు యీ నెల 30 తేది జరుగనున్నవి.

ఇక మైనర్ పంచాయతీల ఎన్నికలు సెప్టెంబరు నెల 4 తేదినుండి ప్రారంభంకానున్నవి. ఈ ఎన్నికలు రెండుదశలలో జరుగుతాయి. ముందు సమాజాభివృద్ధి ప్రాంతాలలోను, ఆతువిమ్మట నాన్-బ్లాక్ ప్రాంతాల్లోను జరుగగలవు.

బ్లాకు ప్రాంతాలలో సెప్టెంబరు 4 నుండి 15 తేదివరకు దాదాపు 300 పంచాయతీలలో సభ్యుల ఎన్నికలు జరుగుతాయి. ఈ పంచాయతీలకు సంబంధించి, స్త్రీ సభ్యురాండ్ర కో-ఆప్షన్ సెప్టెంబరు 17 నుండి 22 తేదిలోగా; అధ్యక్షుల ఎన్నిక సెప్టెంబరు 24 నుండి 30 తేదిలోగా పూర్తికాగలవు.

ఇక నాన్-బ్లాక్ ప్రాంతాల్లో అక్టోబరు 3 నుండి 29 తేదివరకు పంచాయతీ సభ్యుల ఎన్నిక; నవంబరు 7 తేది నుండి ఆనెలాఖరు వరకు స్త్రీ సభ్యురాండ్ర కో-ఆప్షన్, అధ్యక్షుల ఎన్నిక జరుగుతాయి.

కోవూరు

కోవూరు మేజరుపంచాయతీ ఎన్నికలు 24 తేది రసాభాసంగా పూర్తి ఆయినవి. అంటే మాజీ అధ్యక్షుడు శ్రీ బుర్లా రంగారెడ్డి, శ్రీ సన్నపరెడ్డి కృష్ణారెడ్డి వగైరా రైతువర్గం మొదట్లో ఐక్యంపెట్టుకోకుండా, చివరి నిముషంలో రంగంలో దిగినందువల్లనే యీ రసాభాస! వీరు ప్రవేశించకముందు కమ్యూనిస్టులకు 'లైన్‌క్లియర్' సిగ్నల్ యివ్వబడి వుండేనది. పెద్దవారలేవారికి యింకాగూడా నిద్రమత్తు వదలకుండడం ఆశ్చర్యంగా వుంది. ఎట్లనయితేనేమి, కడాపటి క్షణంలోనయినా, హోరాహోరిగా పోరి మెజారిటీ సంపాదించారు. ఫలితాలు ప్రకటించినరోజు, మొత్తం 14 స్థానాలలో, వర్గబలాలివి:- రైతువర్గం - అంటే కాంగ్రెస్ అభిమానులు 8, కమ్యూనిస్టులు 6 కాని తర్వాత కాంగ్రెస్ అభిమానుడైన ఒక సభ్యుణ్ణి కమ్యూనిస్టులు ప్రెసిడెంటు ఎన్నికవరకు ప్రవాసానికి పంపారని తెలుస్తున్నది.

తాజాగా వర్గాల బలాబలాలివి. కాంగ్రెస్ 7, కమ్యూనిస్టులు 7. వర్గాల వివరాలు:-

కాంగ్రెస్ అభిమానవర్గం:- సింగంశెట్టి వెంకటేశ్వర్లు, దాసరి కోటయ్య, అత్తిపల్లి సుందరరామిరెడ్డి, శివుని వెంకయ్య, జవ్వాజి కోటేశ్వరరావు, యర్రా రామయ్య, పీపూరు సుబ్బరామిరెడ్డి.

కమ్యూనిస్టు వర్గం:- భాగవతుల దశరథరామయ్య, ఇంతా రమణారెడ్డి, కమునాల కృష్ణయ్య, గుండాల రమణయ్య, బొట్టు చిన వరసయ్య, షేక్ ఇబ్రహీం, వడ్డి బుడ్డయ్య.

ఇందులో బుడ్డయ్య కాంగ్రెస్ బలంతో కమ్యూనిస్టుల నెదిరించి గెలిచిన వ్యక్తి అని, యీనాడు యితని అడ్రసే తెలియడంలేదని (కమ్యూనిస్టులకు తప్ప) అంటున్నారు. కమ్యూనిస్టు వర్గంలోని వారొక యిద్దరు సభ్యులను గూడా ఎదుటివర్గంవారి కంటబడనివ్వడం లేదనిగూడా అంటున్నారు.

కాంగ్రెస్ వర్గంవారి కోటేశ్వరరావుకు అధ్యక్షస్థానం ఆశజూపి తమ పక్షానికి లాగుకొనుటకు కమ్యూనిస్టులు ప్రయత్నిస్తున్నట్లున్నది. ఈ కోటేశ్వరరావు మండల కాంగ్రెస్ వుపాధ్యక్షుడట. అందువల్ల అంత సులభంగా అవతలివైపుకు పోతాడని అనుకోవడానికి వీలేదు! కాంగ్రెస్ వర్గంగూడా కమ్యూనిస్టుల ఎత్తులను ఏమాత్రం తీసిపోకపోవచ్చు. ఈ పోటీలో ఎవరు గెలుస్తారో చూస్తాం!

జెన్నూరు

గూడూరు తాలూకా జెన్నూరు మేజరు పంచాయతీఎన్నికలో ప్రస్తుత పంచాయతీఅధ్యక్షుడు శ్రీ అల్లి కృష్ణయ్యవర్గం ఓడిపోయింది. మాజీఅధ్యక్షుడు శ్రీ కేతిరెడ్డి వెంకటసుబ్బారెడ్డివర్గం విజయం పొందింది. కమ్యూనిస్టులు వాలంసస్థానాలకు పోటీచేసి, పాపం! ఒక్కరానిలోగూడా డిపాజిటు రాలేదట.

మొత్తం తొమ్మిది స్థానాలలో ఆరు పాత అధ్యక్షుని వర్గానికి (గ్రామ సేవాసంఘం) - మూడు ప్రస్తుతపు అధ్యక్షుని వర్గానికి (ప్రజా సేవాసంఘం) వచ్చినవి. అంటే జెన్నూరు ఓటర్లు ప్రజాసేవకంటే - గ్రామసేవకే ప్రాధాన్య మిచ్చారన్నమాట! వివరాలు:-

గ్రామ సేవాసంఘం:- ఇత్తిన రామశేషారెడ్డి (నెల్లూరు వెంకటేశ్వరాటాకీస్ ప్రొప్రయిటరు), ఇత్తిన నారాయణరెడ్డి - కేతిరెడ్డి వెంకటసుబ్బారెడ్డి (మాజీ అధ్యక్షుడు), కొవ్వా పద్మనాభయ్య, కర్ణ సుబ్బయ్య, కంది గురవయ్య.

ప్రజా సేవాసంఘం :- అల్లం కృష్ణయ్య, కడాల శివరామయ్య, జాలా రమణయ్య.

బజ్జెపడ్డలు కనుపడలేదు.

కొంగొమ్ముల పల్లపు [illegible] పడ్డ ఒకటి, కొంగొమ్ముల వల్లపు [illegible] ఒకటి, రెండూ [illegible] యీడువి. 20 రోజులనుండి కనబడంలేదు. పోటిని తెలిపినవారికి యినాము యిస్తాను. దయచేసి తెలుపండి.

—కురబనబోయిన వెంకటస్వామి
కుడమగిరి.

1—9—59 నుండి 6—9—59 వరకు
నెల్లూరు టౌనుహాలులో
ప్రతిరోజూ సా. 6—30 గం. కు
శ్రీ లలితకళా నిలయంవారి
వినోద ప్రదర్శనాలు
(నృత్యనాటికలు — గేయనాటికలు)
ప్రతిరోజూ రాత్రి 10. గం నుండి
రవి ఆర్టుథియేటర్సు (మద్రాసు) వారిచే
రక్తకన్నీరు
(నాటకం)
ప్రతి ఒక్కరు తప్పక చూడాల్సిన
కళాఖండాలు

..... ఒరిస్సారాష్ట్రం .....

(ఈ వేదిక రచన)

ప్రజలులేని క్రొత్తరాజధాని

స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తిరువాత జరిగిన హీమాలయపు పొరపాట్లలో పంజాబ్‌లోని చండీఘర్‌ను, ఒరిస్సాలోని భువనేశ్వరం అను రాజధానులను నిర్మించడం. రెండు కోట్ల ఇన్వెస్ట్‌మెంట్ అయిపోయింది. వీటి పరవతోటే వక్కలతో డేళ్ళు ఇండ్లను పమోపంతోటే ఆరుమంటాయి. జ్ఞా న్ని రప్పించేటందుకు ప్రభుత్వాలు ఖరీదాగల పరామర్శనికే ఎయిర్. కాలేజీలు, ప్రెయి నింగ్ పాఠశాలలు, పరాక్రు ఫ్యాక్టరీలు నిర్మిస్తున్నారు. ద్రవ్యాన్ని బూడిదలో పోసి ధారగాపోస్తున్నారు. కాని ఫలితంమాత్రం కనుచూపుమేరలో కనిపించటంలేదు. పంజాబుకు పాటియాలాకాని, జలంధరుకాని, లూధియానాకాని ఎత్తివరాజధానివనరాలు. అట్లే ఒరిస్సాకు కటకంగాని, పూర్వార్ కాని పరిపోయియుండేది.

యథోపకీతధారులైనప్పటికి ఒరిస్సా బ్రాహ్మణులు మర్వ్యభుక్కులు. చేతల్లో మాంసమేలేదని వారి పనాతన మైన అభిప్రాయం. తోలు చెప్పులనుకూడ మట్టుకూడదనే నియమాల్ని పాలించే యీ బ్రాహ్మణులు చేతల్లో మునిగితేలుతుంటారు. రాత్రి పూట పారిపాటున పట్టపు కాపులనుచూచి బ్రాహ్మణులని భ్రమసి జన్నాంపెట్టిన పంట కాపులు తెల్లవారి నిజాన్ని తెలుసుకొనగానే చెప్పలకు కాళరాత్రి బ్రాహ్మణులని పేరు పెట్టివారు. మవకీశంలోని బాయా బ్రాహ్మణులు, విశ్వబ్రాహ్మణులు పేర్లు పెట్టుకొన్నట్లు పాపం బ్రాహ్మణావన వ్యవహారంలో పరాక్రు పాకీలకు పనికిరాకపోయినా హోటళ్ళకు, వైవారికి ఉపయోగపడడం గమనించదగినదే.

గణతంత్ర కమ్యూనిస్టులకు పోయే ఓట్లను మళ్ళించింది!

ఒరిస్సా రాజకీయాలు తమాషాగా వుంటాయి. మనం అనుకొనేటట్లు గణతంత్ర పరిషత్తులో వుండేవారంతా రాజులు జమిందార్లుకారు. కాంగ్రెసుకాళ్ళను హెచ్చు కులతత్వం వారిలో లేనేలేదు. కాంగ్రెసు నడక, నడపడిక పైన అయిష్టంచేత ఇందులో చేరిన పాశ్చిక స్వల్పమైన కాంగ్రెసు జాయకులు చాలమంది గణతంత్రులైనారు. గణతంత్రమంటే పరిజలపాలన అని అర్థము. మొత్తం శాసనసభ పభ్యత్వం 140 లో కాంగ్రెసు 67, గణతంత్ర 47, పరిజాసోపలిస్టు 11, మిగతావారిలో 8 కమ్యూనిస్టు, జార్ఖండ్ 5. నానారకాలు. అయిష్ట కాంగ్రెసు ఓట్లు గణతంత్రకు పడిపోయినందువల్ల, కమ్యూనిస్టురహిత మరొకపార్టీలేని ఇతర రాష్ట్రాలలోవలెకాక, కమ్యూనిస్టులు ఒడిలో పడ్డ ఓట్లన్ని చారకప్పినవే. ఒకనిధంగా గణతంత్రపార్టీ ఎర్రజండాప్రభుత్వం విధిలేకుండపాయ్యే ఓట్లను మళ్ళించినట్లే. బహుశ రాజగోపాలాచార్యులవారి స్వతంత్రపార్టీ మాత్ర ఇట్టిలా భాన్నే కాంగ్రెసుపాలిత రాష్ట్రాలలో చేకూర్చకపోదు. మొల్లోడు ముఖంలో మోకాటిలోతు పంతోషంగా పేరుకు కాంగ్రెసును తగిలించుకొన్న కాంగ్రెసు పిల్లకాకులు తృప్తిపడవచ్చు – ముందుండే మాపర్లకుండుగను కనగొనే తెలివితేటలను వారికి దేవుడు ఇయ్యకున్నప్పటికి – ప్రజలు మరచిపోయిన త్యాగాలు!

ఒరిస్సాశాసనసభలో 10 (త్రోవి) కాదాలు, 5 రాణీలు కాంగ్రెసును చిత్తుగా ఓడించి పభ్యులుగా గెలుచుకొనిరాగా 1956 ఎన్నికల్లో, కలహండి మహారాజా పార్లమెంటుకు పోగలిగాడు. 1942 మొదలుకొని 1947 వరకు మమ్మరంగా ఒరిస్సాలో పదవిన పరిజా ఉద్యమంలో అనేక ప్రాణ కాంగ్రెసు దేశభక్తులు యిచ్చిన స్వదేశరాజాలను ఎదిరించి గోరిల్లాయుద్ధాలుచేసి ప్రాణాలు కోలుపోయినారు. కాని ఏప్రజలకోసరము తాత్కాలాలు జరిగాయో అదేప్రజలు అట్టి రాజులకే తమ ఓట్లను సమర్పించి తమకై బాధపడిన సీధలైన దేశభక్తులను తుంగల్లో త్రొక్కడం ధనవంతుల పైన అమాయకపు పామాన్య పజలకుండే వ్యామోహమో శీఘ్ర వారిన్ని హెచ్చుగా అక్రమంచేసి కొశపుట్టించుకొన్న కాంగ్రెసువారి ద్వ్యంకో, శీఘ్ర అదనపువాడికల్లా ఓటు పారవేసి భిప్మాకారిడి వరంవలె పండిన స్థితిలో చిక్కుకొన్న రాజ్యాంగ చట్టమువల్ల మహారాజ్ఞులైన పారపాటో, రాజకులం త్వరలో తేల్చుకోవలసియుంటుంది.

చౌదరి దంపతులు

రాజులకు విరుద్ధంగా లేచిన ప్రజాపుద్యమంలో కొందరు అభిమన్యులు, కపలియాంశాలు వుండిపారు. వారిలో బాలుడు బాబి రావుజీ ఒకరు. బ్రాహ్మణావనిని అప్పుడే అతని పదవలో ప్రజాపుద్యమ నాయకులం అవతలి ఒడ్డుకు దాటి అరణ్యాలలోకి కప్పింపుకొనిపోయినారు. వారిని వెన్నంటి వస్తుండిన రాజుల పోలీసులం నదిని దాటించుటకై 14 ఏండ్ల బాలికావూటను కోరారు; బాధించారు; చెదరించారు; తుపాకి గురిపెట్టారు; ఏమేమో చేశారు. పయోజనంలేక పోయింది; అరిహవాక అతని కాల్చి చేశారు. అతనిపేరుతోనే మూలతీచౌదరి అంగూల్‌లో ఆదివాసి విద్యార్థులకు, యువకులకు శిక్షణనియ్యడానికి 1946 లో కేంద్రం స్థాపించింది. ప్రజామండలపుద్యమంలోద్వీపాంతరవాసాలను అనుభవిస్తూ ప్రమ్లగుండిన దేశభక్తుల బాలబాలికలను చదివించి అభివృద్ధికి తేవడానికే యీ ఛాత్రవాసాన్ని ఏర్పరచింది. మూడు దినమే వినోబాతోడి పంచారాన్ని ముగించుకొని కాశ్మీరునుండి భార్యయొక్క ఆత్రమాన్ని చేయకున్న పవక్షణ చౌదరిని చెన్నపే కలసుకున్నాను. నవ బాబు కొరకరానికొయ్యా; ఎవుడికి శివుడికి వెరిచేవాడుకాదు. చేతికి ఎదిగివచ్చిన ఒక్కడే కుమారుడు హఠాత్తుగ ఆత్మహత్య చేసుకొన్నందువల్ల కలిగివతీరనిదుఃఖం ఈ దంపతులిద్దరిని బాధిస్తూనేవున్నది. నాటినుండి నేటి వరకు నిరంతర దేశసేవలో నియుక్తులైన యీ నిరాడంబరి దంపతులం చవ్వి యెరుగరు. వారికి ఇద్దరు కుమార్తెలంవున్నారు. ఒకరు మనోత్మునిమహర్షిసిద్ధ ఆంతరంగిక కార్యదర్శి మహాదేవ దేశాయి కుమారుని భార్య. చౌదరిదంపతులు శాంతినికేతనంలో చిన్న ష్యదు చదువు కున్నారు. శాంతినికేతనం చదువు కొందరని వినమ్రులను చేసింది. అటువంటి కొలది మంచిలో చౌదరి దంపతులను చేర్చవచ్చు. రాజమాత పసంతినుంజరీనేవి పొన్నటి వరకు ఆరోగ్యశాఖ మంత్రిగా పనిచేసింది. ఒరిస్సాలోని రాజులు, రాణీలం పోయింది కొంత వరకు కాకితంమాదనే. (నశేషం.)

—

★★ పల్లెలు ★★

(ఈ వేదిక రచన)

ఇప్పగుంట సుబ్బరావుగారి వందనసమర్పణతో కార్యక్రమం ముగిసింది.

ఈ వుచిత భోజనస్కీమును అమలు జరుపుటలో హెడ్మాస్టరు శ్రీ సుబ్బరావుకృషి, శ్రీయుతులు కొవిగుండాల మాలకొండారెడ్డి, మూరంరెడ్డి కాశిరెడ్డి ప్రభృతుల ప్రోత్సాహం చెప్పుకోదగినది.

—ఓంపుల తిరుపతిరెడ్డి.

స్వాతంత్ర్య దినోత్సవాలు

ఇందుగూరపేట:- ఫ్లాకు ఆఫీసులో ప్రాద్దునే పతాకావిష్కరణ, తర్వాత పుర్వపం, మిఠాయిపంపిణీ, గ్రామాభ్యుదయ పంఘం వారి అన్నదానం జరిగినవి. ఆటలపోటీలు నిర్వహించబడినవి. సాయంకాలం పమితి పుపాధ్యాయులు శ్రీ నందపాటి సుబ్బరామకృష్ణ గారి అధ్యక్షతన పభలుజరిగినవి. వి. డి. ఓ. శ్రీ కాగభూషణ రావుగారు పుపన్యసించారు. పమితి పభ్యులు శ్రీ పేరిశెట్టి సుబ్బారెడ్డిగారు బహుమతులు పంచారు. ఆదర్శ పాంపిక విద్యా ప్రకారికుడు శ్రీ వెంకటేశ్వర్లుగారు వందన పమర్పణం గావించారు.

* * *

చేవూరు:- పాఠశాల ఆవరణంలో పంచాయతీ అధ్యక్షుడు శ్రీ కొల్లా సుబ్బరామనాయుడుగారు జాతీయపతాకాన్నావిష్కరించారు. పిల్లలకు పప్పచెక్కరలు పెట్టబడినవి. సాయంకాలం జరిగిన పభలో, హెడ్మాస్టరు శ్రీ పెరిశెట్టి వెంచయ్యగారు మాట్లాడుతూ, బాలలు ధన అవపరాన్ని ప్రకస్తావించగా, శ్రీ సుబ్బరామనాయుడు, యం. శంకరయ్యగారలు కట్టిందియిచ్చుటకు వాగ్దానంచేసిరి.

—హెచ్. యం.

చిన్న చెలుకూరు

బోర్డు సీనియర్ బేసిక్ పాఠశాల జ్యేష్ఠ విద్యార్థి పార్వతి పంపుదళము వాణీకల్పనం, స్వాతంత్ర్యోద్యమ పంథోపఘడియలలో, ప్రత్యేక విద్యాశాఖాధికారి శ్రీ ఆర్. యస్. కాపులుబెట్టిగారి అధ్యక్షతన జరిగింది. మండల విద్యాశాఖాధికారి శ్రీ యస్. వెంకటరాజాగారు పభాప్రారంభముగావించి, విద్యార్థులకు పితోపదేశం పలికారు.

పతాకవందనము, ఆల్బమావిందుతో ప్రారంభమైన కార్యక్రమం; విద్యార్థుల ప్రమశిక్షణ, హెడ్మాస్టరు శ్రీ మల్లిఖార్జునయ్యగారి దీక్ష, ఉపాధ్యాయుల పహకారము, గ్రామస్థుల తోడ్పాటును ప్రకంపిస్తూ జరిగిన పుపన్యాసాలతోపాటు; పాటల ప్రవగ్భంతో విజయవంతంగా మగిసింది.

—వి. పోలయ్య.

సూళ్లూరుపేట వార్తలు

హోస్టలు మేనేజిమెంటు పశ్నంగాదని శ్రీ ఆరవభూమి రామచంద్రారెడ్డి, యూనియన్ రాములింగంగారలు చేసిన పిర్యాదుమీద, జిల్లా పంక్షేమ శాఖాధికారి శ్రీ కె. పాపాయణరావుగారు 10 తేది సూళ్లూరుపేట విచ్చేసి, పిర్యాదీలను, హోస్టలు విద్యార్థులను విచారించారు.

* * *

ఇక్కడ శ్రీ యం. యం. బేగ్‌గారు 12 తేది పుదయం యిచ్చటికి విచ్చేసి, క్రొత్తగా నిర్మాణమవుతున్న సినిమాహాలును తనిఖీచేశారు. రాపువయ్యపేటలోవున్న మసీదునుగూడా చూచారు.

—ఓ. వి.

కోలగట్ల పాఠశాల

హెడ్మాస్టరు ఎంతో శ్రమపడి పాఠశాలకు భవనాన్ని ఏర్పాటుచేయించారు; రెండవ పుపాధ్యాయుని స్థానం పంపాదించారు. కాని రెండవ పుపాధ్యాయుడు చాలకాలంగా అనారోగ్యంతో శలవులో వున్నాడు. యిద్దరి పని ఒక్కరు చేయడంవల్ల పాఠశాల పుగోతి వృద్ధి కుంటుబడిపోతుంది. కావున తక్షణం రెండవ పుపాధ్యాయుని నియమించవలసిందిగా జిల్లాబోర్డువారిని కోరుతున్నాను.

—కె. వి. సుబ్బానాయుడు

కనిగిరి కాటకమార్కెట్

ఈ వ్యవహారిక పూటవుకాకు దినమంతై, వేడపాదను కాశవంకేస్తున్నది. కిల్లుపాలాయి నిపేధానికిముందు మూలిగాలి కుటుంబాలస్థితి ఎంత మర్మాంగా వుండేనో, యీప్రత్తి జూదం వల్ల అంతకుమించి వున్నది. పాలి 5 శ్రద్ధ పహించి, దీని వదిలిట్టి, వేదలనద్దరింత పదేను.

—పి. వి.

IN THE COURT OF THE DISTRICT JUDGE OF CHITTOOR

O. P. No. 47 of 1959.

In the matter of the personal guardian ship of minor Kirthipati Chendrasekhara Raju:-

K. Jayalakshmamma —Petitioner.

K. Venkataraju and others —Respondents.

—: NOTICE :—

In the above O. P. 47 of 59 the petitioner (the mother of the minor) prays to appoint her as the personal guardian of the above said minor and the said petition is posted to 14-9-59 at 11 A. M. for hearing. If any person has objection for the appointment of the petitioner as the guardian he may appear before The District Court Chittoor on the date of the hearing.

—V. VENKATASUBBAIAH,
Advocate for petitioner.

గూడూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

S. C. No. 112 of 1959.

వేవాటి వాకారెడ్డి ... —వాది.

వాపా వెంగలయ్య —పతివాది.

యీ నెంబరు దావా పతివాదికి నోటీసు నిమిత్తం 29-8-59 తేదికి జయబడివున్నది. పతివాదికిగల ఆక్షేపణలం పదరుతేది పగలు పై కోర్టుకు హాజరై తెలుపుకోవలయును.

—ఆల్లాడి సుబ్రహ్మణ్యం—వాదిఅడ్వకేటు.

స్థాపితము: 1906. హెడాఫీసు: ఉడిపి (సౌత్ ఇండియా)

ది కెనరా బ్యాంకింగ్ కార్పొరేషన్ లిమిటెడ్

(షెడ్యూల్డు బ్యాంకు)

పై బ్యాంకులో డబ్బువాచుకొనేందుకు ఏసమయమైనా మంచిసమయమే.

బెంగుళూరు, మద్రాసు, కోలార్, బొంబాయి, మైసూరు, పశ్చిమబంగాలలలో 53 బ్రాంచీలతో మరియు భారతపబ్లిక్ అంతటా ఏజన్సీలవిస్తారంగల పై బ్యాంకులో అన్నిరకాల బ్యాంకింగు లావాదేవీలు జరుపబడుచున్నవి

నెల్లూరు బ్రాంచి: 16/31, బొన్నలగడ్డవారి వీధి. ఫోన్. నెం. 203.

THE CANARA BANKING CORPORATION LIMITED.

చిత్రజగత్

* * * భద్రం * * *

'మల్లీశ్వరి' పునర్దర్శనం

నూరు సంవత్సరాల తర్వాతగూడా క్రొత్తగావుండేచిత్రం 'మల్లీశ్వరి'

'రమ్యమైన రెండవ వారం', 'ముచ్చటైన మూడవ వారం', 'శాల్యమైన నాల్గవ వారం', 'ఆంధ్రదేశ మంతటా నేడే శతదినోత్సవం', ఈ దశలన్నీ దాటి '........' పహారయాస్థం, పత్రికా ప్రదర్శనం దశను దాటినవారి 'మల్లీశ్వరి' చేరుకొని యిప్పటికి చాలా రోజులు అయింది. అయినా మొన్నొకరోజు, మళ్లీ ఈ సినిమా వచ్చిందని చూడ్డానికి వెడితే, టిక్కెట్టు సంపాదించేందుకు పడ్డ యిక్కట్లు ఇన్నీ అన్నీ కావు.

ముఖ్యంగా ఆరోజు ఆ సినిమాకి వెళ్లింది, కొన్ని ప్రశ్నల సమాధానాలకోసం. యివి, ఇవ్వాళవచ్చి, ఎల్లుండి వెళ్లిపోయే సినిమాల రోజులు. 'రేట్' బలం వుంటేనిప్పు, సినిమాలకు రోజులుగడవని రోజులు. మిగత విషయాల్లో ఎంత వికృతత వున్నా, కేటంగి క్రొండు హాస్యం, హేలవ మార్పు నృత్యాలు, 'వయ్యారంపు సంగీతంమాత్రం' లేకపోతే రోజైనా సినిమాలు సాగని రోజులు. అయినా, ఇటువంటివేవి లేని ఒక చిత్రం, మొదటిసారి విడుదలయి, దాదాపు ఆరు సంవత్సరాలయినా, ఆ తరువాత, ఎప్పుడో ఓ అప్పుడు, ఎక్కడో ఓ అక్కడ ఆడుతూనేవున్న చిత్రం ఇంకా హాలువాళ్ళ చేత, 'ఎక్స్ట్రా' కుర్చీలకోసం వెతికిస్తున్నదంటే, యీ కిటుకు ఏమిటి? ఈ పరమరహస్యం ఎక్కడ వున్నది?

ఈ ప్రశ్నలకు సమాధానం ఆరోజు సినిమా చూసేందుకు వచ్చిన జనం కొందరికు చెప్పారు. పాతికేళ్ళ కాలేజీ అమ్మాయిలు మొదలుకొని, చుట్ట ముట్టించుకొని 'ఖల్లుగల్లు' మంటూ దగ్గే పెద్దమనుషులదాకా, 'అవు సిస్తూ, కళా, ఎత్తుశారదామా, ఎవడికాలయ్యాకళ? ఏదో కాసేపు విసుగులేకుండా కాలక్షేపం అయితే చాలదూ!' అని మాట్లాడకుండా చేసేవారిదగ్గర్నుంచి, నడిబజారుల్లో నిలేసి, అనర్గళంగా, డావిన్సీ మొదలుకొని, పికాసో దాకా, ఐన్‌స్టీన్ మొదలుకొని పర్సీ బక్ లే దాకా, ఊపిరి సలుపుకోనీకుండా కుండా మాట్లాడేసేవారు అనేకమంది కనిపించారు.

వీళ్ళందరిని హాలులోచూసే గుర్తుపట్టిన తరువాత అనిపించింది—బహుశా వీళ్లు సినిమాలను అడిగేవన్నీ 'మల్లీశ్వరి' యిచ్చిందని వారిని అడిగినట్లుగా యిస్తే ఉంటుందని అంచేత, వారు సినిమాలు చూడడం మానేంత వరకూ, 'మల్లీశ్వరి'కి ఏ చింతా ఉండనవసరంలేదని.

ఇంకా జాలిపడడం చేతనైనవారికి, హృదయంలో మానవితనం ప్రవేశించనివారికి తనివి తీర్చేది మల్లీశ్వరి. మైక్రోస్కోపు తిప్పి ఎక్కడ దొరుకుతాయా అని లోపాలకోసం ఊపిరి బిగబట్టి వెతికే విజ్ఞులకి అట్టే సంతృప్తి యివ్వని చిత్రం, మల్లీశ్వరి. మామూలైపోయిన కృషిలో ప్రత్యేకతలకోసం వెతికేవారిని పరితృప్తులను చేసేచిత్రం మల్లీశ్వరి. ఇతరుల ఇబ్బందుల్లో తమ ఇబ్బందులను మరచిపోగలవారికి. అలా చేయడానికి ఆహ్వానం, మల్లీశ్వరి.

మాటవరసకి ఛాయాగ్రహణం తీసుకోండి. ఆకాశంలో మబ్బుల పరుగుల్ని, ప్రయాణాన్ని చూపించిన తీరుచూడండి. ప్రకృతి సౌందర్యాన్ని పట్టేసిన తీరుచూడండి. లేకపోతే దర్శకత్వం సంగతేచూడండి వివరాల పట్ల శ్రద్ధచూడండి. వాటి ఎన్నికలో చూపించిన నేర్పుచూడండి. లేకపోతేయీ చిత్రంలో సంగీతం, సాహిత్యం ఎంత సుఖంగా సంసారం చేశాయో చూడండి. కంఠాల్లో హాయిని, గంభీరతను, లాలిత్యాన్ని ఎత్తిచూపేందుకు వాయిద్యాలను ఉపయోగించుకొన్న తీరు చూడండి. మాటలతో చెప్పలేనిదానిని, దృశ్యంలో, సంగీతంలో చెప్పిన విధానం చూడండి. అన్నిశాఖల మేటితనం ఇంత ఆహ్లాదకరమైన సమష్టి కృషి చేసిన దృష్టాంతం ఈ మధ్య ఇంకెక్కడైనా ఉన్నదేమో ఆలోచించండి.

ఇప్పుడు చూస్తుంటే ఇంకోవిధంగా ఉంటే బాగుండుననిపించిన అంశాలు లేవనికాదు. తిరునాళలలో జోతిష్యం ఘట్టంలో భావి విషాదపు ఛాయలు ఇంకా కొంత ప్రస్ఫుటంగా ఉండిఉండవలసింది. సిద్ధి నాగరాజు చెక్కిన బొమ్మల్లో కొన్నిటి శైలి, మిగిలిన వాటి శైలి చెందిన కాలానికి తరువాతి కాలపు శైలిగా ఉండకపోతే బాగుండేది.

కాని యివన్నీ చిన్న విషయాలు. మొత్తం మీద మాకాలోజు బోధించినట్లు, 'నూరు సంవత్సరాల తర్వాతయినా మళ్ళీ యీ సినిమాని క్రొత్త సినిమా చూసినట్టు చూడవచ్చు'.

—

హిందీ చిత్రం

లవ్ మ్యారేజ్

నెల్లూరుసినిమాహాళ్ళకు ఇటీవలి 'మూడిక', అన్ని విధాల ఆకర్షవంతమయిన సినిమాహాలు సుబోధ్ ముఖర్జీ దర్శకత్వం వహించి నిర్మించిన 'లవ్ మారేజ్'తో సినిమాలు చూపించడం మొన్న 19 నుంచి మొదలుపెట్టింది.

హాలు పెద్ద విశాలంగా లేకపోయినా చక్కగా ఉన్నదనడానికి మాత్రం సందేహం లేదు. స్త్రీలకు ప్రత్యేకత లేకపోవడం, సినిమా హాల్లో సిగరెట్లు కాగడానికి వీలులేకపోవడం మిగతా నెల్లూరు హాలులలో కనిపించని విశేషాలు. వీటితోపాటు, మేడ మీదకి పై తరగతులవారికోసం, లఘుశంక నివారణావకాశాలు, అనుకుంటే వాలిపోయే వీపుల కుర్చీలు అదనపు ఆకర్షణలు.

అసలు సినిమా మాట అలావుంది, ముందు చూపిస్తున్న 'చిత్రానికి' వెనూవియస్ ఎక్స్‌ప్రెస్', చూడదగ్గ చిత్రం. ప్రకృతి సౌందర్యానికి, ప్రాచీనకాలపు మానవకృషి ప్రాభవానికి, ప్రఖ్యాతి దేశం ఇటలీలో యాత్ర చిత్రణ ఈ చిత్రానికి. సాంకేతికంగా ఉత్తమస్థాయిదయిన యీ చిత్రం సినిమా ప్రేక్షకులందరూ తప్పక చూడవలసినది. ఇక యిదే సినిమాలోని వాటన్నిటిలో మొదట వాటిల్లో ఒకటి.

'లవ్ మేరేజ్' (ప్రేమ వివాహం), పేరు కేతవేరకాయలాగా వున్నది. లవ్ మేరేజ్ నిజంగా చిత్రంలో ఒక చిన్న వివరంమాత్రమే. దాని పరిణామాలకీ, చిత్రంలో కథకీ, పెద్ద సంబంధం ఏమీలేదు.

మొదటి సగం అంతా ఓ అబ్బాయి, ఓ అమ్మాయి ప్రేమించి పెళ్లిచేసుకొన్నారని, అందుకు, అటు పేవూ, ఇటు పేవూ, పెద్దవారంతా చాలా సంతోషించారని చెప్పడంతో సరిపోయింది.

రెండో సగంలో, ఒక అవమానిత స్త్రీ కక్ష ఎలా సాధించుకొన్నదీ చెప్పడంతో సరిపోయింది. అబ్బాయిగా దేవానంద్, ఆతన్ని ప్రేమించి పెళ్ళిచేసుకొన్న అమ్మాయిగా మాలాసిన్హా, అప్రతిష్టపాలు కాకుండా ఆ అబ్బాయి కాపాడిన అన్నగా అభిభట్టాచార్య, అన్నగారిభార్యగా ప్రానో(?) వేషాలు వేశారు. మొదట జంటకి గంతులెయ్యడంతోనే పుణ్యకాలం దాటిపోయింది. గట్టిగా నటన చూపించడం మొదలెట్టేసరికి రెండవజంట అడ్డంవచ్చింది. ఈ రెండోజంట కక్షకైతక్క అవకాశం దొరక్క, నటన సంగతంతా అంటీ అంటకుండా సరిపోయింది. సంగీతం, డాన్సులు కోసం, 'దేవానందం'కోసం మాత్రం చూడదగ్గ చిత్రం యిది.

—

చిత్తూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

S. C. No. 289 of 1959.

కాంచేరి బోడయ్య అనే చెంగయ్య—వాది.

పొన్న పిచ్చయ్య తండ్రి దీకయ్య - అన్నూరు గ్రామం-పాదురుకుప్పం మాలవాడ-ప్రతివాది

వాది ప్రోనోటుబాకీబాపతు రు. 140—8—6 లకు ప్రతివాదిపై దావాచేయబడి సదరు దావా 2—9—59 తేదిన వాయిదా వేయబడి వుంటున్నది. ఆక్షేపణలున్న పగలు 11 గం॥కు పై కోర్టుకు హాజరై తెలుపుకోవలెను.

—కె. సి. శ్రీనివాసాచార్యులు-వాదిఅడ్వకేటు

గూడూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

S. C. No. 128 of 1959.

వేపాటి చెంగారెడ్డి —వాది.

మల్లావు వీరాస్వామిపగైరా —ప్రతివాదు.

3.వ ప్రతివాది మల్లి రామయ్యకు:-

పై నెంబరు దావా నీకు నోటీసు నిమిత్తము 4—9—59 తేదికి వేసియున్నారు. అందుకు నీవుగల ఆక్షేపణలు సదరు తేది పగలు పై కోర్టుకుహాజరై తెలుపుకోవలయును.

—అల్లాడి సుబ్రహ్మణ్యం,
వాదిఅడ్వకేటు.

నెల్లూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. 466 of 55 E. P. 474 of 56.

వాయునూర్ల వెంకయ్య —వాది.

(1) సుంక్రా వెంకటసుబ్బారెడ్డి వగైరా —ప్రతివాదులు.

యీ నెంబరు డిక్రీబాకీ ప్రతివాదుల తా॥ యీ క్రింద కనపరచిన ఆస్తిని పై కోర్టువారి వల్ల 31—8—59 తేదిన వేలం జరుపబడును.

— ఆస్తివివరాలు —

నెల్లూరు డిస్ట్రిక్టు ఆత్మకూరు సబ్ డిస్ట్రిక్టులో చేరిన ఆత్మకూరు తా॥ మహిమలూరు సంబంధి యితర ఏరియాలోని యినాం సెటిల్‌మెంట్ నె 698 రు పట్టా మాగాణి సర్వే నె 95 రు యఁ 9—34 ట్లు శిస్తు రూ. 55—9—0 లు గల భూమిలో ప్రతివాదులకు హక్కు యఁ 3—00 ట్లుకు హద్దులు:- [తూ] సుంక్రా గాము రెడ్డి [ద] ప్రతివాదుల తా॥ భూమి [ప] సుంక్రా రామలింగారెడ్డి [ఉ] ప్రతివాదుల భూమి. సర్కారుపాట రూ. 1000/- లు (2) డిటో గ్రామంలో నె 849 రు పట్టా గోరుమాగాణి సర్వే నె 97.1 రు యఁ 2—76 ట్లు శిస్తు 14—11—0 గల భూమి. సర్కారుపాట రూ. 800/- లు (3) డిటో గ్రామం నె 849 రు పట్టామాగాణి సర్వే నె 37.1 రు యఁ 1—95 ట్లు శిస్తు 11—9—0 గల భూమి. సర్కారుపాట రూ. 600/- లు (4) డిటో పట్టా మాగాణి సర్వే నె 45.2 రు యఁ 2—75 ట్లు శిస్తు రూ. 19—10—0 లు గల భూమి. సర్కారుపాట రూ. 800/- లు (5) డిటో గ్రామం యినాంసెటిల్‌మెంటు నె 868 రు యినాంమాగాణి సర్వే నె 44 రు యఁ 1—56 ట్లు శిస్తు రూ. 11—2—0 లు గల భూమిలో ప్రతివాదుల హక్కు యఁ 0—40 ట్లుకు హద్దులు:- [తూ] ప్రతివాదుల భూమి [ద] సంగిశెట్టి వెంకటపతిభూమి [ప] కాలవ [ఉ] ప్రతివాదుల భూమి. యీ హద్దులలోని యఁ 0—40 ట్లు సర్కారుపాట రూ. 100/- లు.

—వి. వి. నరసింహారావు - అడ్వకేటు.

మార్కాపురం డి॥ ము॥ కోర్టులో

స్మాలు నె. 166/1959 వ.

అశ్వగడ్డ రంగశాయి —వాది.

గంగుమాల లూకియ —ప్రతివాది.

వాదికేంటికి ప్రతివాది వ్రాయించియిచ్చిన ప్రాంసరినోటుపై బట్టి పై నెంబరుగ దావా దాఖలుచేసి సమనులుపంపగా తీసుకొనక యిబ్బంది చేయుచున్నాడుగాన పై కోర్టువారు యీమధ్య 4—9—59 తేది పగలు 10 గంటలకు హాజరై ఆక్షేపణలున్న తెలుపుకోవలెను.

—యస్. రంగసుబ్బారెడ్డి—వాదిఅడ్వకేటు.

The Nellore Hotels' Association

INVITATION.

* * * *

All the hotel proprietors are requested to attend the First Anniversary of the Association which will be celebrated at 4-30 P. M. on 30—8—59 Sunday at the upstairs hall of the Co-operative Central Bank Ltd., Nellore.

Sri A. C. Subba Reddy, M. L. A., & Chairman, Nellore Muncipal Council, has kindly consented to preside.

Sri S. Puttinayya, President, Andhra Pradesh Hotels' Association, Hyderabad, will deliver a speech on the occassion.

—I. NARAYANA NAYAR - Secretary.

PLEASE NOTE:- All the hotel proprietors at Nellore are requested to close thier hotels in the after-noon, and attend the function and make it a grand success.

గూడూరు వార్తలు

*** మా విలేకరి ***

స్వాతంత్ర్య దినోత్సవం

అన్ని కట్టడాలలోవలె యిక్కడా కూడా స్వాతంత్ర్యోత్సవం జరుపబడింది. కాని ఈ సంవత్సరం విశేషం, స్పోర్ట్సు కమిటీ ఒకటి ఏర్పడి, ఇంటర్ డిపార్టుమెంటల్ ఆటలు పోటీలు నిర్వహింపబడడం. ఈ సందర్భంలో వచ్చినవారికి అసిస్టెంటు కలెక్టరు శ్రీ పి. సీతాపతిగారు స్వాగతం చెప్తూ వివిధ శాఖోద్యోగులమధ్య సహకార సంఘభావాలను పెంపొందించడమే యీ క్రీడాకలాపముల ఉద్దేశ్యమన్నారు. కలెక్టరు శ్రీ బేగ్ ఆటగాండ్ర వందనం స్వీకరించారు. పోలీస్, పరిశ్రమలు, రివిన్యూ, రైల్వే, మునిసిపాలిటీ, న్యాయశాఖ, విద్యుచ్ఛక్తి—వగైరా డివిజన్‌లోని అన్ని శాఖలు యీ పోటీలలో పాల్గొని ఆనందోత్సవం జరుపుకున్నవి. కలెక్టరు పలువురికి బహుమతులు పంచారు.

పరుగుపోటీలో సబ్‌కలెక్టరు శ్రీ సీతాపతి; హిట్టింగ్ ది పాట్స్, టగ్ ఆఫ్ వార్ పోటీలలో కలెక్టరు శ్రీ బేగ్ జట్టు; ప్రథమ బహుమతులు పొందారు. రెండవ బహుమతులలో గూడూరు ఫోర్మన్ శ్రీ కనుపురేటి సిద్దయ్య నాయుడు (టగ్ ఆఫ్ వార్). స్వాన్సిడ్రెస్ పోటీలో గూడూరు ఎలక్ట్రిసిటీ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరు శ్రీ ఎం. ఏ. అలిం ప్రత్యేకులాన్సాగ.

హైస్కూలు సారస్వత సంఘం

బోర్డు హైస్కూలు సారస్వతసంఘ ప్రథమ సమావేశం రిటైర్డు హెడ్మాస్టరు శ్రీ యస్. రామచంద్రరావుగారి అధ్యక్షతన జరిగింది. ప్రస్తుత ప్రధానోపాధ్యాయుడు శ్రీ మారం శంకరయ్యగారు స్వాగతం చెప్పగా, మాజీ హెడ్మాస్టరు శ్రీ కేశెపి వెంకట సుబ్బయ్యగారు ఉపన్యసించారు. విద్యార్థి నాయకుడు యస్. శ్రీనివాసులురెడ్డి ధన్యవాదములు చెప్పారు.

కమీషనరుకు వీడ్కోలు

బదిలీ కాబడిన మునిసిపల్ కమీషనరు శ్రీ కె. వి. సుబ్రహ్మణ్యేశ్వరరావుగారికి, మునిసిపల్ సిబ్బంది, మునిసిపల్ ప్రాథమికోపాధ్యాయులు 19 తేది అల్పాహారవిందులిచ్చి వీడ్కోలు సత్కారం జరిపారు. వీరితోపాటు క్రొత్త కమీషనరు, కవి శ్రీ వై. వి. రమణారెడ్డి గారినికూడా సన్మానించారు. సుబ్రహ్మణ్యేశ్వరరావుగారు కృతజ్ఞత తెల్పుతూ, తనమీద స్థానిక సంస్థల ఆడిట్ వి. జి. శ్రీ రాఘవ రెడ్డిగారు వుంచిన, 100కి 95 వంతులుదండి, అభివృద్ధి కార్యాలకు దోహదమివ్వాలనే భాగ్యతను తాను నెరవేర్చానన్నారు.

కాటన్ అరెస్టులు

25 తేది సాయంత్రం సరస్వతీటాకీసు సమీపంలోని అంగళ్ళమీద పోలీస్ దాడిచేసి కాటన్ జూదానికి సంబంధించిన చీట్లువగైరాలు పట్టుకొని 5, 6 మందిని అరెస్టుచేసినట్లు తెలుస్తున్నది. దాడులు, అరెస్టులు, జరిమానాలు జరుగుతున్నవేగాని, యీ జూదం పూర్తిగా అరికట్టబడేమార్గం కనుపించడం లేదు. గూడూరులో యిదివరలో యీ కాటన్ జూదం కొంచెంతక్కువగా, యిప్పుడు అది అయిమూరుగా అభివృద్ధి అయి, కాశనాస్తి మూర్లూరుపేట వగైరాచోట్ల వుపశాఖలతో విలసిల్లుతున్నవి. న్యూసెన్సు కేసులు వంటివి పెట్టవలసిందే గాని, దీనిని అరికట్టుటకు శక్తివంతమైన చట్టం లేకపోవడమే, యీ జూదం అభివృద్ధి కావడానికి కారణంగా కనుబడుతుంది. ఏమైనా దీనివల్ల పేలాది కుటుంబాలు నాశనమై పోయినవి.

చక్కెర కఱవు

చక్కెరధర యిటీవల కొద్దికొద్దిగా పెరుగుతూ, స్వాతంత్ర దినోత్సవంనాడు వీశ రూ 2–4–0 లకు నిర్భయంగా అమ్మడం మొదలుపెట్టారు వర్తకులు. కలెక్టరుగారు యీ అక్రమ దోపిడిని అరికట్టి, చక్కెర సరైనధరకు విక్రయింపజేయవలసిందిగా కోరుతున్నాము.

వార్తలు—వ్యాఖ్యలు

(5వ పేజీ తరువాయి)

పార్లు రాష్ట్రాల ప్రభుత్వాధికారాన్ని వహించినప్పుడుజరిగినచర్చకూ, దీనికీ ఎంతో వ్యత్యాసముంది. ఈసారి ప్రెసిడెంటు పరిపాలనపై మూడురోజులు చర్చసాగింది. ప్రెసిడెంటు చర్యను ఆమోదిస్తూ ప్రతిపాదించబడిన అధికార తీర్మానానికి 270 మంది అనుకూలంగా, 38 మందివ్యతిరేకంగా ఓటుచేశారు. చర్చలు సాగిన మూడురోజులు కేరళలోనిదిమంది ప్రేక్షకులతో గాలరీలు నిండిపోయాయి. ప్రభుత్వ చర్యను సమర్థిస్తూ, యిలాంటి వివాదగ్రస్త సమస్యపై, యింత ఎక్కువమంది ఓటుచేసిన సందర్భంకూడ యిదివరకు లేదేమో! అధికార తీర్మానాన్ని బలపరుస్తూ, చేసినప్రసంగాలు ఒకేరీతిని కొనసాగడంకూడ అపూర్వమైన విషయం. దేశీయాంగమంత్రి శ్రీ గోవింద వల్లభ్ పంత్, మొదటనుండీ కమ్యూనిస్టుల జాతీయ విద్రోహపాత్రను, కేరళలో వారి దుష్పరిపాలనను, బాగా వెల్లడిచేశారు. ప్రజాస్వామ్యంపట్ల కమ్యూనిస్టుల మొసలికన్నీరు కార్చడాన్ని బహిర్గతంచేశారు. ప్రధాని శ్రీ నెహ్రూకూడ చాల ధైర్యంగా మాట్లాడారు. బహుశా ప్రధానిగా శ్రీ నెహ్రూ చేసిన ముఖ్యమైన ప్రసంగాల్లో యిదొకటనవచ్చును. ఆచార్య కృపలాని వ్యంగార్థ ప్రసంగము, చక్కని శైలిలోజరిగిన డాంగే ఉపన్యాసము, లోక్‌సభ చర్చలపట్ల ఆసక్తి కల్గించిపెట్టినవి. కేరళవిషాదాంతనాటకంలో కేంద్రప్రభుత్వము, కాంగ్రెసువాదులుదుర్మార్గులైనట్లు, తామేదో అమాయకులైనట్లు మిగతా కమ్యూనిస్టుసభ్యులు మాట్లాడారుకాని వారి ప్రసంగాలు ఎవ్వరికీ సంతృప్తి కలిగించలేకపోయినవి. ప్రా. ధ్యాని, డాక్టర్ కె. బి. మీనన్, మసానీ, ఆంథోనీ, జనసంఘవాజ్‌పాయీ కమ్యూనిస్టుల వాదమును పటాపంచలుచేశారు. కేరళచర్చ పూర్తయి, అధికార తీర్మానం సభ్యుల ఆమోదం పొందగానే, కమ్యూనిస్టులు వాకౌట్ చేశారు. కేవలం పార్లమెంటులోనే కాకుండా దేశంలోనిప్రజాభిప్రాయానికి కమ్యూనిస్టులు దూరమవుతుండడం ప్రస్ఫుటంగా కనబడుతున్నది.

ప్రభుత్వ ఆహారవిధానంకూడా లోక్‌సభలో తీవ్రవిమర్శకు గురైంది. కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు — యికపైన ప్రభుత్వాన్ని విమర్శించారు. ఆహారసమస్యను సక్రమంగా నిర్వహించలేకపోయినందుకు, ఆహారమంత్రి శ్రీ ఏ. పి. జైన్ రాజీనామా యివ్వడం పశ్చాత్తాపం ప్రదాయం కాగలదని ప్రతిపక్ష సభ్యుడు శ్రీ శ్రీ యస్. యమ్. ద్వివేది సూచించారు. కాంగ్రెసు సభ్యులు డాక్టర్ రామసుభగ్ సింగ్, మహావీరత్యాగికూడా ప్రభుత్వ ఆహార విధానం వైఫల్యం పొందిందని విమర్శించారు.

ఉత్తర ప్రదేశ్ కాంగ్రెసు

ఉత్తర ప్రదేశ్‌లోని కాంగ్రెసు భిన్నవాదులు ఆ రాష్ట్ర శాసనసభలో ముఖ్యమంత్రిపట్ల తమకు విశ్వాసంలేదని ప్రకటించడాన్ని కాంగ్రెసు వర్కింగ్ కమిటీ తీవ్రంగా విమర్శించడం, వారి ప్రవర్తనకు తన అసంతృప్తిని, ఆసమ్మతిని వెల్లడించింది. ఉత్తరప్రదేశ్ తిరుగుబాటువాది, కాంగ్రెసు హైకమాండు కలవరం చెందిపోయింది. కాంగ్రెసు నాయకుల కేమీ తోచడంలేదు. దేశంమొత్తంమీద కాంగ్రెసు పలుకుబడికి ఉత్తరప్రదేశ్ గట్టి పునాది. అలాంటి రాష్ట్రంలోని కాంగ్రెసు పార్టీలో సంక్షోభం, మొత్తం కాంగ్రెసు చరిత్రలోనే సంక్షోభం ఏర్పడినట్లుగా కేంద్ర కాంగ్రెసు నాయకత్వం భావించడంలో అసహజంలేదు. యు. పి. తిరుగుబాటు ప్రభావం కేంద్ర కాంగ్రెసు నాయకత్వం మీద బాగా ప్రసరించింది. కేంద్ర ప్రభుత్వంలో, ప్రధాని, హోంశాఖామంత్రి, ఆహారశాఖామంత్రి, వాణిజ్య పరిశ్రమల మంత్రి, నీటిపారుదల విద్యుచ్ఛక్తి మంత్రి — ఐదుగురు ఉత్తరప్రదేశ్ వారైవున్నారు. కాంగ్రెసుపార్టీ వ్యవహారాలలో వీరికి ఎక్కువ పలుకుబడివుంది. డాక్టర్ సంపూర్ణానంద్, వారి వ్యతిరేకవర్గం మధ్య యుద్ధం ఏవిధంగా పరిణమిస్తుందో యిప్పుడే చెప్పలేము. కాని కాంగ్రెసు హైకమాండు ఉత్తరప్రదేశ్ కాంగ్రెసు సంక్షోభాన్ని ఉభయవర్గాలకు సామరస్యపూర్వకంగా పరిష్కరించలేకపోతే, కాంగ్రెసువాదుల్లోని అధికార పిపాస, ముమ్ముందు సంస్థను సమూలంగా కూల్చివేస్తుంది.

భాక్రాడాం ప్రమాదం

పంజాబురాష్ట్రంలో హిమాలయ పర్వతశ్రేణి అర్థోతిలంలో, భారతదేశమేకాదు, యావత్ప్రపంచమూ గర్వించదగినట్లుగానిర్మాణమౌతున్న భాక్రానంగల్ ప్రాజెక్టులోని విద్యుదుత్పత్తి కేంద్రంలోని భాగం వరదలవల్ల విరగబడిందనీ, యీ ప్రమాదంలో పదిమంది దుర్మరణం చెందారన్న వార్త, ప్రజల్లో నిరుత్సాహం కలిగించింది. అసలు భాక్రా ఆనకట్ట పగుల్లుపారిందని పుకార్లుకూడ బయల్దేరినవి కాని, పార్లమెంటులో మాట్లాడుతూ, ప్రధాని శ్రీ నెహ్రూ వాటిని ఖండించారు. అసలు భాక్రాఆనకట్టకేమీ ప్రమాదం వాటిల్లలేదు. విద్యుదుత్పాదక కేంద్రనిర్మాణంలో కొంతభాగం, యీ వరదల ప్రవాహానికి కొట్టుకొనిపోయింది. అదేకాదు, విదేశాలనుండి విశేషంగా విలువతో తేబడిన యంత్రసామగ్రి నీట మునిగివుంది. దీనివల్ల మొదట అనుకున్నట్లు ప్రాజెక్టు నిర్మాణం షెడ్యూలు ప్రకారం సాధ్యంకాకపోవచ్చు; వచ్చే ఏడాదికే ప్రాజెక్టునీరు సాగుకు లభించకపోవచ్చు. కాని యీ ప్రమాదంగురించి విచారణ జరగడంమాత్రం అవసరం. లేకపోతే మన యింజనీర్లపట్ల ప్రజల్లో విశ్వాసమే సడలిపోయే ప్రమాదంవుంది. ఈ ప్రమాదంవల్ల ఎంత నష్టమైనదీ, పరిస్థితి తీవ్రత యిప్పుడే తెలియదు. హోయిస్టు చేంబర్ నిర్మాణమయ్యేకాకుండా, యంత్రసామగ్రి నీటమునిగి పోయి, పనికిరాకుండా పోవడంతో అంచనాలకంటే నష్టం ఎక్కువ వుండవచ్చు. నష్టం విషయం అటుంచినా, ప్రాజెక్టు నిర్మాణంలో శ్రద్ధాసక్తులతో పనిచేస్తుండిన ఆ పది మంది పనివారలు ప్రమాదానికి లోనై యిదుర్మరణం పొందడంమాత్రం బాధాకరమైన విషయం.

ఫజుల్ అలీ మృతి

అస్సాం గవర్నర్ శ్రీ ఫజల్ అలీ క్రిందటి శనివారం మృతిచెందారు. అనుభవజ్ఞుడైన న్యాయమూర్తిని, సమర్థుడైన పాలకుణ్ణి, గొప్ప దేశభక్తుని దేశం కోల్పోయింది. పాట్నా హైకోర్టు న్యాయమూర్తిగా; ఫెడరల్ కోర్టు, సుప్రీంకోర్టు న్యాయమూర్తిగా వీరు పనిచేశారు. ఆయన తీర్పులు చాలా ఉదాత్తంగావుండేవని ప్రతీతి; న్యాయశాస్త్ర చరిత్రలో అత్యుత్తమమైనవిగా ఎంచబడేవి. వారి సమర్థత, అకళంక దేశభక్తి గుర్తించి, వారిని రాష్ట్ర పునర్వ్యవస్థీకరణ సంఘాధ్యక్షులుగాను, ఆ పిమ్మట అస్సాంరాష్ట్ర గవర్నర్‌గాను, ప్రభుత్వంనియమించింది. ఆయన విశేషమైనలోకజ్ఞానంకలిగినమహనీయవ్యక్తి. కనుకనే ఏలాంటిబాధ్యత అప్పగించినా విజయవంతంగా నిర్వర్తించగలిగారు. మతాభిమానానికిగాని, ప్రాంతీయాభిమానానికిగాని చోటివ్వలేదు. మన పరిపాలకులలోని నానా సమస్య పరిష్కారంలో వారుచేసినకృషి గణనీయమైనది. శ్రీ ఫజల్ అలీమృతి దేశానికి తీరనిలోటు.

ఎన్. జి. ఓ. ల సభ

(5-వ పేజీ తరువాయి)

ద్యోగులు పౌరులుగా వుండేందుకు వీల్లేదని అపర గాంధీగారంటున్నారన్నారు. తమను రాజకీయాల్లో ప్రవేశిస్తున్నారని చెప్పడంలో అర్థంలేదనీ; రాజకీయాలు తెలుసుకోకూడదనే నిర్బంధమేమీ లేదనీ; రాజకీయాలంటే అర్థంకాని వారితో యీనాడు ప్రభుత్వం నడుస్తున్నదనీ; తమను రాజకీయవాదులుగా చేస్తే, యీనాడుండే అర్హతలులేని రాజకీయ వాదులకు స్థానంలేకుండా పోతుందన్నారు.

సమ్మెవల్ల తమకు నూటికి యాభైపాళ్లు స్వాతంత్ర్యంవచ్చిందనీ, హైకోర్టులో రిట్ గెలిస్తే నూటికి నూరుపాళ్లు స్వాతంత్ర్యం వస్తుందన్నారుశ్రీరాములుగారు. తమదిస్మిస్ చేసి, ఆఫీసులనా ఎట్లావాయిస్తుందో చూడాలనుకొన్నారు. తమ సద్దలమాత్రం చక్కగా సాగుతుందన్నారు.

శ్రీ రాఘవాచారి ప్రసంగం

శ్రీ వి. వి. రాఘవాచారిగారు పే కమిటీ సిఫార్సుల ఆవశ్యకతలను వివరిస్తూ, మంత్రి వర్గ ఉపసంఘ సిఫార్సులలో తెలంగాణ ఉపాధ్యాయులకు కించిత్ సహాయం కల్పించకపోవడం, ఉద్దేశ్యపూర్వకంగా చేసినట్లుందనీ, దాని నెమరింకా వాలనిచెప్పారు. ఉపాధ్యాయులలోగల అనైక్యతను విమర్శించారు. ఐదు, పది రూపాయలను దేబిరించేదానికంటే, ప్రతిక్షణం హక్కులకోసం పోరాడవలెనని ఉద్బోధిస్తూ యీనాడు కావాలనే ఐదు ఏండ్లకైనా తమ లక్ష్యం నెరవేరే పూర్వ కాలం రాబోదన్నారు.

కడపట, క్రొత్తగా ఎన్నికైన అధ్యక్షులు శ్రీ ఆనంతరావుగారు మాట్లాడుతూ, [illegible] కొలని ఏ ఘనుకే సేవచేయగలనని చెప్పారు.

శ్రీ ఆనంతరావు అధ్యక్షుడుగా, [illegible] కార్యదర్శిగా శ్రీ [illegible] ఎన్నుకోబడినారు.

[illegible] సంగీత, నాటక ప్రదర్శనల కార్యక్రమంతో మహాసభ ముగిసింది. —మా. వి.

గ్రంథ సమీక్ష ***

క్రాంతి చక్రాలు

రచయిత: శ్రీ ఉండేల మాలకొండా రెడ్డి బి. ఇ. వెల: రూ. 1—50 న. పై. ప్రతులకు 3—8—863 బరకత్‌పురా, హైదరాబాదు; లేక క్వాలిటీపబ్లిషర్సు, విజయవాడ-2

ప్రాయికముగా నేటి పత్రికలలో పెక్కింటియందు "కవిత" అను శీర్షిక క్రింద కన్పించుచుండు వస్తుశూన్య భావహీన పద్య ఖండములను, గేయఖండికలను చూచిచూచి ఖండితమనస్కులగుచున్న సహృదయులకీ "క్రాంతిచక్రాలు" రుచిరములైన మానప చక్రములవలె నున్నవని చెప్పవచ్చును. ఇందు గంభీర విషయములనుండి కడుసామాన్య వస్తువులవఱకు రసభావపూర్ణములగు శీర్షికలనేకములుకలవు. ఈకవికి భావకవిత్వమనిగాని, ఇండివిడ్యుయలిజమ్ అనిగాని, కొన్ని ప్రత్యేక సిద్ధాంతములులేవు. హృదయమును స్పందింప జేసిన యే విషయమునైనను రమణీయముగ రచించి పఠితలను పులకింపజేయుటయే యీ కవికి లక్ష్యము. "గాలో ఆకేశం ఉరికలు వేసినపుడు మానస్ఫటికంపై ఊహాకిరణాలు ప్రతిఫలించినపుడు, ఉదయించిన ఇంద్రధనుః కాంతులే "క్రాంతిచక్రాలు" — అని కవియే చెప్పుచున్నాడు.

ఇందలి విషయముల వివిధత్వ విస్తృతి దశరూపక శ్లోకమును స్మరింపజేయుచున్నది.

"రమ్యముకాని జుగుప్సితముకాని, ఉదారమైనను నీచమైనను, భయంకరమైనను ప్రసన్నమైనను, గహనముకాని వికృతము కాని, ఏ వస్తువైనను, లేదా అసలు వస్తువే కాకున్నను, కవియైన భావుకునిచే భావింప బడి రసభావమును పొందనిది లోకమున లేదు".

(శ్లో॥ రమ్యం జుగుప్సిత ముదార మథాపి నీచ
ముగ్రం ప్రసాదిగహనం వికృతం చవస్తు
యద్వాప్యవస్తు కవిభావుకభావ్యమానం
తన్నాస్తి యన్నరసభావ ముపైతి లోకే॥)

ఇందు "కృష్ణవేణి" మొదలగు శీర్షికలు రమ్యములు. "కాళిదాసస్మృతి", "కవికోకిల నిర్యాణము", "బాపూజీకి బాష్పాంజలి" మొదలగునవి గంభీరములు. ఇట్టివానినిగూర్చి ఏకవియైనను సాధారణముగా రమణీయముగా రచింపగల్గియుండును. కాని దినదినము మనము చూచునట్టి గాజులు (క్రాంతి చక్రాలు), "జోడి", "కేడియో", "రైలుబండి" (ధూమశకటి), "వడగండ్లు" మొదలగు సామాన్య విషయములనుగూర్చి క్రొత్తభావములే సాధారణ కవులకు స్ఫురింపవు; స్ఫురించినను ఇంత చమత్కృతితో రచింపజాలరు.

వీనియందలి విచిత్రకల్పనములే గాక సత్సంస్కృతి ప్రబోధముసైతము మనోహరముగా నున్నది. గాజులు "మహోన్నత సంస్కృతి ప్రాణము"లట. ఈ యొక్క మాటయందే, ఆర్షసంస్కృతిపై నీకవికిగల యభిమానము, దానిని మనము రక్షించుకొనజాలక పోవుచుంటి మేమోయను నావేదనము వ్యక్తమగుచున్నది. ఇట్టి గాజులనువదలి గడియారములకై మోజా పడుచున్న నవనాగరిక యువతులెంతెంత మూర్ఖురాండ్రో! కవి హెచ్చరించుచున్నాడో చూడుడు.

గాజులలోని దీనిని, గడియారమునుగట్టి తిరుగు ఇస్త్రీ పడుచు! తెలిసికొనుము

కరకరితివాని కటికలపల్లిక హోరి
చిన్నవోదయు నీదు చిన్ని చేయి.

"తిరుగు ఇస్త్రీ పడుచ!" అను సంబోధనమునందే ఆ వర్ణనమెంత యుక్తియుతమో యమనదియంత ప్రతిభామయముగా ధ్వనించుచున్నది. ఇట్లు వ్రాయగల్గుట అల్పకవులకు సాధ్యముకాదు. ఇట్టి కోడియొక్క వర్ణనము నుండి గుణపాఠమును గ్రహింపవలసి యుండెదము, దానిని "పలావు" చేసి భుజించి శ్రేష్ఠత్వమన్నలను, నిద్రబోవు గురువన్నలను ఈకడెట్లు మేల్కొలుపుచున్నాడో చూడుడు:

నిన్ను "పలావు" చేసి రసు
లీయముగా భుజియించి శ్రేష్ఠ
మన్నలు, నిద్రబోవు గురు
వన్నలు మేల్కొని, శేకమేని, నీ
మన్ననమైన ప్రేమచిరయు,
శూరతియుక్, బుధులద్దరాగ భో
గోన్నతియుక్ గ్రహించు పెద,
ఉర్వి సుభిక్షముగా వెలుంగదే॥

రైలుబండిని "ధూమశకటి" నిగా భావింపగల్గుటయే యీతని ప్రతిభా మహత్త్వమునకు ప్రబలనిదర్శనము. ఇందలి ప్రతి కల్పనము పఠితల మనస్సులకు చక్కిలిగింత పెట్టునట్లున్నది. ఈ"ధూమశకటి"కి, "శేదిగారెలు, జిలేబీ, లడ్డు పనిలేదు, భుజియింప రక్కసిబొగ్గు చాలు" నట. ఈమెను పెండ్లి కూతురినిగా, ప్రౌఢకాంతనుగా, నిండు చూలాలినిగా, చెంచులక్ష్మిగా వర్ణించిన విధానము ఏక్కిలి మనోజ్ఞము. ప్రయాణీకుల ప్రథమకలహము, ఆనంతర సామరస్యము నీతడు కడుచమత్కరించెను. బండిలో ప్రాత కాపుగా నున్నవాడొకడు, కలహానంతరము, క్రొత్తగా వచ్చినవానికి, "అడిగినంతనె మూడడుగుల చోటిచ్చి, బలిచక్రవర్తినై పరగ" నట; మఱియొకడు, "పేకాటకీర్తులు పిలిచినంతనె పోయి, కానె ధర్మజుడని తెలంచె" నట.

ఇందలి "వడగండ్లు" సాహిత్యాభిలాషులగు "పసిపిల్లల"కు "నెలుబిండ్లే", సహృదయులకు "పడుచు కుట్టలకు పువు చెండ్లే", ప్రతిభాహీనులకు కవిప్రకాండుల "ఐట్ట పుర్రెలకు కడగండ్లే" — వడగండ్లవంటి యల్ప విషయమును గేయములలో రచించి పద్యశీర్షికలతో సమానస్థాయిలో నిలిపి పఠితల పులకింపజేయుట యీతని కవిత్వశక్తికి నమోఘమగు నుదాహరణము. నిజముగా ప్రతిభా సంపన్నుడైన కవికి పద్యము గేయమునవెడ భేదముండదు. ఏ భావమునైనను తగిన భావలో రమణీయముగా వ్యక్తీకరింపగల్గుటయే ముఖ్యము. భావప్రవాహము ననుసరించి యీతడు "కృష్ణవేణి", "వస్త్రశిల్పి" మొదలగు శీర్షికలలో పద్యములతో కలిపి గేయములను సైతము రచించుట గమనింపదగి యున్నది. గేయశీర్షికలలో, ముఖ్యముగా, "విజ్ఞాన విహంగం", "నవనాగరిక మానవుడు" అనువానిలో నితడు గ్రాంథికమును వదలి వ్యావహారిక భాష నవలంబించి శక్తి కట్టించి అచ్చమైన ప్రతిభకు భాషావిధాన భేదము అడ్డముకాదని నిరూపించుచున్నాడు.

నవ్యులలో నవ్యుడై నవనాగరికత నందు కొన్నను ఈకవి ఆర్షసంస్కృతిపై నభిమానమునుగాని, సాహిత్యసంప్రదాయములనుగాని [illegible]
[illegible]

చున్నాడు. పొత్తముమీద, నేడు అక్షరహీనములు, భావశూన్యములు నైనవచనపు టుంట లను ఆపదర్శముగా విడిచి విడిచి మహాకవిత్వపు పంక్తులమగా ప్రదర్శించుచు, కాను భ్రమించి యితరుల భ్రమింపజేయుచున్న యతివ్యులగు గేయ ఖండికాకర్తలకు నీకవులకీ "క్రాంతి చక్రాలు" విష్ణుచక్రములే యని చెప్పవచ్చును.

—పోలూరి హనుమజ్జానకిరామశర్మ

స్వీకారం

సమాధాన వేదిక

'తెలుగు విద్యార్థి' పత్రికలో వివిధ ప్రశ్నలకు ఆచార్య మామిడిపూడి వెంకట రంగయ్యగారిచ్చిన సమాధాల సంపుటి యిది. ⅛ క్రౌ, 122 పేజీలు. మూల్యం: రూ 1.12. ప్రతులకు: తెలుగు విద్యార్థి ప్రచురణలు, మచిలీపట్నం.

మనలో మాట

శరత్ చంద్రభటర్జీ "చంద్రనాథ్" నవలా వృత్తాన్ని తీసుకొని రచింపబడిన నాటకం. రచయిత: డా. యం. సుబ్రహ్మణ్యం (బాగు) పిజాకీన్ పబ్లికేషన్సు, దండు వారివీధి, నెల్లూరు. వెల 0—80 న. పై.

ఇదేనా ధర్మం?

సాంఘిక నాటకము రచయిత: 'మానస్త్రీ' కె. మనసాస్వామి. నిర్మలానందకుటీర్, మార్గ్లూరుపేట. వెల: రూ 1—0—0 లు.

మనసారా మాట

శ్రీ కూమాటి కృష్ణమూర్తిగారు తాను అప్పుడప్పుడు వివిధ విషయాలపై 'జనవాణి' పత్రికలలో ప్రకటించిన పద్యాలనుండి ఏరి కూర్చిన శతకమిది. వెల: 0—6—0.

పంచాంగం

నిమ్మగడ్డ వేంకటేశ్వరశాస్త్రి

వృష్టి

ఆగస్టు 28 తేదీ మొదలు శప్టంబరు 6 వరకు చంద్రశనులు సమసప్తక, జలచంద్రి, రవిచంద్ర శుక్రుల కలియుట శుక్రోదయ ఇత్యాది కారణములవలన వర్షం కురియును.

శుక్రోదయం

శప్టంబరు 6 తేదీ ప్రాగ్దిశ శుక్రోదయము, మూఢ్యనివృత్తి, వృష్టిర్వ్యాఘ్రనోదయే.

పుబ్బకార్తె

ఆగస్టు 31 తేది పగలు గం. 10—18 నిమిషములకు పుబ్బకార్తె ప్రవేశం.

ఆగస్టు తిథులు

29 శని	ఏకాదశి	తె	5—34 గం. వ.
30 ఆది	ద్వాదశి పూర్తి.		
31 సోమ	ద్వాదశి	ఉ	6—37 గం. వ.

శప్టంబరు తిథులు

1 మంగళ	త్రయోదశి	ఉ	7—20 గం. వ.
2 బుధ	చతుర్దశి	ఉ	7—35 గం. వ.
3 గురు ●	అమావాస్య	ఉ	7—22 గం. వ.
4 శుక్ర	భాద్రపద శుద్ధపాడ్యమి	ఉ	6—38 గం. వ.
	విదియ	తె	5—32 గం. వ.

జమీన్ రైతు చందా

1 సంవత్సరమునకు	రూ. 10—0—0
6 నెలలకు	5—0—0
ఒకే ప్రతి	0—3—0

పసిరికలు — కామెర్లు
భయపడపనిలేదు
డాక్టరు ఎ. రామయ్యంగారు,
రంగనాయకులపేట — నెల్లూరు.

పిఠాపురం శేషయ్యగారి
తేలుమందు (రిజిష్టర్డ్)
15 నిమిషములలో గుణము.
24 బిళ్లల సీసా రూ. 1—50. ఖర్చులు వేరు.
తేలుమందు డిపో - తణుకు
పశ్చిమగోదావరిజిల్లా.

గర్భనిరోధిని
స్త్రీలు ఇష్టమయినపుడు సేవించితే — యికమీదట గర్భం రాకుండా అవును. ఆరోగ్యంకు భంగంలేదు. 1 సీసా వెల 11—25 న.పై. పైకం అడ్వాన్సు పంపాలి.
డాక్టర్ రత్నం సన్సు,
మహబూబ్‌నగర్ గ్స్
ఆజంపురా మార్కెటువద్ద — హైదరాబాదు-2

పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి
అరుణ
స్త్రీల టానిక్
ఆయుర్వేదాశ్రమం (ప్రయివేట్) లిమిటెడ్
మద్రాసు

కుష్ఠు బొల్లి
సర్వ మేహ పొడలకు
గ్యారంటీ చికిత్స
రెడ్డి క్లా
శ్రీ కృష్ణాశ్రమం - (స్థాపితం 1920)
హెడ్ ఆఫీసు: బ్రాంచి:
గోపాలపురం కాపువీధి.
తూర్పుగోదావరిజిల్లా, నెల్లూరు

స్త్రీల ఆరోగ్య సౌభాగ్యములకు
లోధ్ర

ఆంధ్ర ఏజెంట్లు కావలెను!
సీతారామ జనరల్ స్టోర్సు ఏజెన్సీస్
విజయవాడ - బెజవాడ.

★ హైదరాబాదు లేఖ ★

(1వ పేజీ తరువాయి)

ఈ పంపకాలన్నీ పరిశీలించి గ్రేటర్ హైదరాబాదు ఏర్పాటు చేసినప్పుడే ఆంధ్రుల రాజధాని అభివృద్ధి రాష్ట్రమంతటి భాగాలకి ప్రాముఖ్యతను తీసుకొనిగా జరుగగలుగుతుందనేది నిర్వివాదాంశమైంది. అయినా కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ విషయమై ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం చూపిన ఆసక్తి, ఉత్సాహం ఈనాడు కనపడకపోవడం ఆశ్చర్యకరం, విచారకరం కూడా. ఇందుకు కాంగ్రెసు రాజకీయాలే కారణమేమోనని భావించవలసి ఉంటుంది.

శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు ఆర్థికమంత్రిత్వం బాధ్యత వహించకపూర్వం, హైదరాబాదు పురపాలక సంఘ కార్యనిర్వాహక వ్యవస్థను సంస్కరించి, దినదినం వృద్ధి చెందుతున్న జనాభాకు, విస్తృతమవుతున్న నగర వైశాల్యానికి అనుగుణంగా రూపొందించే ఉద్దేశ్యంతో, పూర్వం నగ్రామ కార్పొరేషను కమిషనరుగా పనిచేసిన ఆనుభవం గడించిన సి. నరసింహంగారిని, తగు సిఫార్సులు చేయవలసిందిగా కోరారు. ఆయన దాదాపు రెండు నెలలు నగరపాలక సంఘ కార్యాలయాన్ని పర్యవేక్షించి, అన్ని శాఖలు, రికార్డులు చూసి ఒక నివేదిక తయారుచేశారు. ఈ నివేదిక ప్రభుత్వానికి అంది ఏడ్పెనిమిది నెలలవుతున్నది. ఈ నివేదికలో సిఫార్సులను ప్రభుత్వం ఆమోదించి నట్టు కాని, ఆ మేరకు చర్యలు తీసుకొన్నట్టు కాని ఇంతవరకు ప్రజలకు తెలియదు. అసలు ఈ నివేదికను ప్రభుత్వం పరిశీలించినట్టుగా కూడా కనపడదం లేదు. ఇంత శ్రమతీసుకొని నివేదిక తయారుచేసిన నరసింహంగారినీ, ఆశలు పెట్టుకున్న నగరవాసులను, ఈ జాప్యం ద్వారా ప్రభుత్వం అగౌరవపరుస్తున్నది.

మొదటినుంచీ హైదరాబాదు నగరపాలన అధ్వాన్నంగానే వున్నదని చెప్పాలి. కొన్ని విభాగాలలో ఎస్పెషల్ ఆఫీసరు (కన్ననిర్వహణ) నెలకొల్పి, వాటిలో ఇంకా చాలా లోపాలు వున్నాయి. కన్ను ఆ కారణాల అలాగే పోకుండా పోయాయి. ఇల్లు కట్టుకోవడానికి మంజూరీలు కావాలన్నా, ప్లానులను ఆమోదించాలన్నా, లైసెన్సులు మొదలైన యంత్రాల అనుమతులు పొందాలన్నా కొన్ని నెలలు పట్టనిదే పనులు కావు. జాగుకు కొందు లంచగొండితనం కూడా విపరీతమని, లంచమివ్వనిదే వారి పనులు కావడం దాదాపు అసాధ్యమని చాలమంది అనుభవపూర్వకంగా తెలుసుకున్నారు. హైదరాబాదుకు ఎన్నుకోబడిన కార్పొరేషనువచ్చి దాదాపు పది సంవత్సరాలు కావస్తున్నా, ఈ పరిస్థితిలో మార్పులేదు. ఒక నిర్దిష్ట ప్రణాళిక లేనట్టు వ్యవహరించడమే కాక సమర్థవంతమైన విధానం, సరియైన నిర్వహణ లోపిస్తోంది. ఇందుకు ఏ ఒక్కరో, ఏ కొద్దిమందో బాధ్యులు కావలసిన అవసరంలేదు. అసలు వ్యవస్థే అలా వుంది.

వచ్చే సంవత్సరానికి హైదరాబాదు, సికిందరాబాదు నగరపాలక సంఘాల కాలపరిమితి ముగుస్తుంది. ఆ వ్యవధిలో ఎన్నికలను పెంటుకే జాప్యం చట్టంలో అవసరమైతే అన్ని సవరణలద్వారా అవసరమైన సవరణచేసి రెండు పాలకసంఘాలను విలీనంచేసి విస్తృతమైన విస్తృత పాలక సంఘంగానే క్రొత్త ఎన్నికలు జరిపించాలనే ఉద్దేశ్యం ఆదివరకు ప్రభుత్వానికి ఉండని తెలిసింది. ఈ విధమైన విలీనకరణకోసం కాకపోయినా, హైదరాబాదు నగరంలోని స్థానిక పాలనా వ్యవస్థను సంస్కరించి, అభ్యుదయకరమైన మార్పులను ప్రవేశపెట్టేందుకైనా హైదరాబాదు కార్పొరేషను ప్రభుత్వం తాత్కాలికంగా రద్దుచేయడం అవసరం. ఇలా రద్దుచేసి ఒకటి రెండు సంవత్సరాలు ఒక సమర్థుడైన స్పెషల్ ఆఫీసరుకి పరిపాలనా బాధ్యత అప్పగించాలి. తరువాతే ఎన్నికలు జరపాలి. క్రొత్త క్రొత్త పథకాలు చేసినా తగుఫలితాలు కలగడం అసంభవం.

హైదరాబాదు ప్రభుత్వం ఆంధ్రప్రదేశ్ అంతటికి రాజధాని ఆయినా ఈ నగరం అభివృద్ధి తెలంగాణా అభివృద్ధిలో భాగంగానే ప్రభుత్వం ఇంకా భావిస్తున్నది. ఇందుకోసం అవసరమైన ధనం మొదలైన సహాయం తెలంగాణా నిధులనుంచే కేటాయిస్తున్నారు. అసలు తెలంగాణాయే వెనుకబడిందనుకొంటే ఇక నగరాభివృద్ధికి నిధులు ఎక్కడినుంచి వస్తాయి. హైదరాబాదు నగరం సుందరంగా, అన్ని సౌకర్యాలతో సౌభాగ్యవంతంగా వుంటే రాష్ట్రమంతటికీ ప్రతిష్టదాయకంగాను గౌరవప్రదంగాను వుంటుంది. కనుక నగరాభివృద్ధికి అవసరమైన వ్యయం రాష్ట్రం ప్రభుత్వం భరించి, అందుకు శ్రద్ధవహించడం అవసరమని వేరే చెప్పనక్కరలేదు. (24-8-59)

దేవతకు ముగ్గురు బిడ్డల బలి!

ధనాశతో పైశాచికచర్య: ఆర్గురికి మరణశిక్ష

విశాఖపట్టణంజిల్లా గుసర అనే గ్రామ మునసబు, వారి కుటుంబమువారు ధనదేవత కలలో నరబలిఅడిగిందని, ఆమె తృప్త్యర్థం మొన్న జనవరిలో ముగ్గురు ముక్కుపచ్చలారని బిడ్డలను బలియిచ్చారట. ఈ ఘోర కృత్యానికి ఒడిగట్టిన కుటుంబీకులను పోలీస్ అరెస్టు జేసి కేసుబెట్టింది విశాఖజిల్లాజడ్జి వీరు ఆర్గురికి ఉరిశిక్ష విధించారు. మరణ దండనకు గురియైనవారు తండ్రి, ముగ్గురు కుమారులు, కుమార్తె, కోడలు-అంటే దాదాపు కుటుంబమంతా అన్నమాట!

ఇదీ లోకవృత్తం

(3-వ పేజీ తరువాయి)

వ్రాస్తున్నారు. వారి ఆశయం నెరవేరింది.

◆ ◆ ◆

క్రూని కృశ్చేవ్ అమెరికావస్తే, తూర్పు యూరప్‌నుంచి అక్కడ మకాం పెట్టి "స్వాతంత్ర్య సంగ్రామ రంగాన్ని" నడిపిస్తున్న ధీరులంతా ఊరుకుంటారా? వారిని అణచడం అమెరికా అధికారవర్గానికి ఒక పెద్ద సమస్య కాగలదు.

ఏమైనప్పటికీ, శిఖరాగ్రాన ఈ విధంగా యుద్ధరైనా కలిసి మాట్లాడుకుంటే ప్రపంచం కొంచెం చల్లబడుతుంది.

ఐతే దాని పరిణామంవలన మనకేమవు తుంది! "శీతలయుద్ధం పుణ్యమాయని అటు నుంచి అధికంగానూ, ఇటునుంచి వీలైనంత గానూ మనకు సాయం దొరుకుతున్నది. అది చల్లబడగానే మనకుకూడా చల్లబడుతుందా? అట్లా కారాదు; కాకపోవడమే ఉభయులకు మంచిది.

ఇట్టి తాత్కాలిక ఉపశాంతులిచ్చిన కొన్ని జరిగినవి. అందువల్ల, దూరదృష్టిగలవారు ఈ వ్యవధిని పర్యాలోచనం కేముకొని ప్రపంచంలో వీలైనంత వాతావరణాన్ని తమ కను కూలంగా సృష్టించుకోవలెను. అదే రాజకీయ కౌశలం.

ఈ సందర్భాన్ని సద్వినియోగంగా 'శాంతిచే' ఉభయులకు తెలియజెప్పి, మనకని ఈలోగా చక్కబెట్టడం మన నేతల కర్తవ్యం. చూదాం, ఈ 'ఉపశాంతి' ఎట్లా పరిణమిస్తుందో?

ప్రాంతాలవారికి పట్టుగా ఎన్నికల జరుగుతాయో? ఆ సన్నివేశం పంక్తి తాలుకూ ఫలితాలు ఏమౌతాయో, కేంద్రపార్టీ తీర్మానంలో చెరిగా, సక్రమంగా ఎన్నికలు జరుగకపోతే జరగవో అనే అనుమానాన్ని వెల్లడించడమైనది. ఇది వరకంతా పరిగా జరిగినవా? ఎన్నికలలో అక్రమమార్గాలు అన్నివైపులనుంచీ జరుగుతూనే వుంటవి; వాటిని కాస్త అదుపులో వుంచడానికి ఎన్నికల అధికార్లు ప్రయత్నిస్తారు.

అందుచేత కేరళ "కసి" కేరళలో గాక బెంగాల్‌లోనో, బొంబాయిలోనో తీర్చుకునే యత్నం జరగవచ్చును. ఆంధ్రలో, నవాబాద్‌లోనూ కమ్యూనిస్టుల నిర్మూలనకు, కాంగ్రెస్‌వాదులు జాగరూకులై వుండగలరు గాక!

◆ ◆ ◆

అమెరికన్లు, రష్యన్లు పరస్పరం అధ్యక్షులను కోటానికి ప్రయత్నిస్తున్నారా లేక ఇదంతా ఒక లోకనాటకమేనా? ఎన్నె న్నో పంశయాలు, సందేహాలు, అనుమానాలు, భయాలు పరస్పరం వెలిబుచ్చుకుంటూ అధికారు ఆమెరికా అధ్యక్షుడు రష్యాకు వెళ్ళడానికి, కృశ్చేవ్ అమెరికా రావడానికి నిశ్చయమైనది. రష్యాతోనూ, పోలెండులోనూ అమెరికానుంచి సందర్శనార్థం వచ్చిన ముఖ్యులకు గొప్ప సత్కారం జరిగింది; కరిష్టితిని బట్టి ప్రోడాభావి, వారు ఈ "ఎక్రటిట్" ప్రపంచం కెన్ "తెలిబ్" ప్రపంచం పొత్తు కొన్నింటిలో కుదుర్చుకోవచ్చునని భావించారు. రష్యన్లు అమెరికా ఏదో విధాన మెత్తబడే రోజులని ఉద్దేశ్యంతో ప్రచారంనుంచీ

భావతరంగాలు

(మొదటిపేజీ తరువాయి)

బొంబాయి, భాషారాష్ట్రీకరణంగా పునర్విభజించుటకు పూనుకోవడంద్వారా, జవహర్ నిజమైన ప్రజాస్వామ్యవాదిగా ఋజువుచేసు కుంటున్నారు. మొదటినుండి నెహ్రూవారిని విశిష్టతిశజీ. భాషారాష్ట్రాలకు వారు తీవ్ర వ్యతిరేకి. కాని ప్రజాభిప్రాయం దానికి పూర్తిగా వ్యతిరేకంగా వున్నట్లు తెలిసిన వెంటనే వారు దానికి అంగీకరించారు. బహుభాషా బొంబాయి వారికిష్టం. దానికి ప్రజల వ్యతిరేకత ప్రబల మైన తర్వాత, వారు తన అభిప్రాయా నికి మార్గాంతరం కట్టుబడి వుండవలయునో లేదు. ప్రజాసమస్యలాధ్యనఫుడు పార్టీ ప్రతిష్టలు, వ్యక్తిగత కట్టుబడులు అడ్డురాకూడదు. కమ్యూనిస్టుల 'ప్రజాస్వామ్య'నికి నెహ్రూగా (కాంగ్రెస్) ప్రజాస్వామ్యానికి తేడాయిదే!

ఈ వాటికైనా బొంబాయి ప్రజల అభిమతాన్ని తీర్చుతున్నందుకు శ్రీ నెహ్రూగారిని, కాంగ్రెస్ నాయకులను అభినందిస్తున్నాము. ఇదేవిధంగా ప్రజలను కలవరపరుస్తున్న సహకార వ్యవసాయంవంటి సమస్యల విషయంలోకూడా ప్రధాని వాస్తవికదృష్టిని కోల్పోరని, బహుజనాభిప్రాయాన్ని త్రోసి వేయరని ఆశిస్తాము.

క్రొత్తనవల

★ ★ ★ ★

కవిసామ్రాట్

విశ్వనాథ సత్యనారాయణగారు

వ్రాయుచున్న క్రొత్తనవల హైదరాబాదు నుండి వెలువడుచున్న "సంజయు" వారపత్రికలో సెప్టెంబరు నుండి ప్రకటింపబడును. కాపీలు ప్రతి న్యూస్ యేజన్సీలో దొరకును.

చోడవరం డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. 500 of 54. E. P. 7 of 59.

జల్లా రంగారావు ... —వాది.

శ్రీసాధు సత్యనారాయణ వగైరాలు ... —ప్రతివాదులు.

యీ నెంబరు డిక్రీదాకీ రాబట్టు నిమిత్తము 2 to 4 ప్రతివాద్లకు పూర్తి హక్కు అనుభవములు గల్గినట్టిన్ని 1-వ ప్రతివాది చనిపోగా 2 to 9 ప్రతివాద్లకు దఖలుపడినటువంటిన్ని పిఠాపిల్లి తా॥ మూడుగుల గ్రామంలో 25 రు వార్డులో స 493 రు నెం [తూ-ప] 8 గజాలు [ఉ-ద] 8 గజాలు కొల్తలుగల పెంకుటిల్లు - మేద - ఖాళీస్థలం 1, 3, 4 ప్రతివాద్లు వగైరాలు శ్రీసాధు శేషయ్యకు 9-8-54 తేదీన వ్రాయించియిచ్చిన రూ. 2500/- లు ఐవేజీ తనఖా ఆసలువడ్డీలుకు లోబడి రూ. 2000/- పై కోర్టువారిమధింపుతో 19-10-59 తేదీన పగలు 11 గం॥ నుండి సా॥ 5 గం॥ వరకు పై కోర్టులో వేలము వేయబడును. 10-10-55 తేదీన 1, 3, 4 ప్రతివాద్లు వగైరా శ్రీసాధు శేషయ్యకు వ్రాయించియిచ్చిన రూ. 1000/- ఐవేజీ తనఖా యీ నెంబరు జప్తు దర్యాలా పుట్టిన తనఖా అగుటచే లోబడలేదు. పూర్తి వివరములు వాదివకీలుగారి ఆఫీసులో తెలుసుకోవలయును.

—కల్లూరి జగన్నాథం - వాదివకీలు.

గూడూరు డీ. ము. కోర్టులో

S. C. 657 of 49. E. P. 87 of 59.

దువ్వూరు పెరుమాళ్ రెడ్డి —(D. H.)

మద్దా గురవయ్య - పెంగిలి వెంకటయ్య - పాలూరు వెంకటస్వామి (LR) జి. పెంచలయ్య వగైరాలు —(J. D.)

పై నెంబరున డిక్రీ ట్రాన్స్‌ఫర్ ఆమోదించుటకున్ను, ట్రాన్స్‌ఫర్ డిక్రీ వారోల్ల రు డిక్రీఅమలుకు మోషన్ దాఖలు చేసినాడు. గాన నీకు ఆక్షేపణ యున్నయెడల యీ కోర్టువారి యెదుట 4-9-59 తేదీ పగలు 10 గంటలకు ఖుద్దుగాని - వకీలుద్వారా గాని హాజరై ఆక్షేపణలు తెల్పుకోవలెను.

—N. సుబ్రహ్మణ్యఅయ్యర్, వాదివకీలు.

Edited, Printed and Published by N. Sree Ramamurthy at the Zamin Ryot Press, 170, Thipparajuvari Street, Nellore.